

SVERIGES LANTBRUKSUNIVERSITET
Institutionen för markvetenskap
Avd för hydroteknik
750 07 UPPSALA 7

BIBLIC

BIBLIOTEKET

REDOGÖRELSE FÖR RESULTATEN AV 1953 ÅRS TÄCK- DIKNINGSFÖRSÖK

FÖRSÖKSAVDELNINGEN

STENCILTRYCK NR 3

**INSTITUTIONEN FÖR LANTBRUKETS HYDROTEKNIK
UPPSALA 1954**

Institutionen för lantbrukets hydroteknik delger bl. a. i sin tidskrift *Grundförbättring* resultat från institutionens olika verksamhetsgrenar. Allt material blir emellertid inte föremål för tryckning. Undersökningsresultat av preliminär natur och annat material som av olika anledningar ej ges ut i tryck delges ofta i stencilerad form. Institutionen har ansett det lämpligt att redovisa dylikt material i form av en i fri följd utarbetad serie, benämnd stenciltryck. Serien finns endast tillgänglig på institutionen och kan i mån av tillgång erhållas därifrån.

Adress: Institutionen för lantbrukets hydroteknik, *Uppsala 7*

Stenciltryck

Nr	År	Titel och författare
1—12		Redogörelse för resultaten av täckdikningsförsöken åren 1951—1962

Täckdikningsförsöksnämnden

1953/10

TEKET

Försöksavdelningen vid Kungl. Lantbrukshögskolans
Institution för Agronomisk Hydroteknik

REDOGÖRELSE

FÖR RESULTATEN AV 1953 ÅRS TÄCKDIKNINGSFÖRSÖK

av

Aug. Håkansson

INLEDNING

Denna redogörelse avser att till dem som på ett eller annat sätt medverkar i täckdikningsförsöksverksamheten eller sysslar med planläggning av täckdikning, meddela resultaten av det gångna årets täckdikningsförsök inom i första hand vederbörandes verksamhetsområde. Den upptager därför en redovisning av enskilda försök med angivande av skörderesultaten samt kommentarer därtill. Vidare redogöres för utförda observationer över upptorkningen under vårperioden samt bärigheten särskilt i samband med skörd och höstplöjning. Dessa observationer får tillmätas stor betydelse, eftersom skördeutfallet ensamt ej utgör tillräcklig grund för bedömning av erforderlig dräneringsintensitet. För varje försök lämnas därjämte en översikt av nederbördsförhållandena.

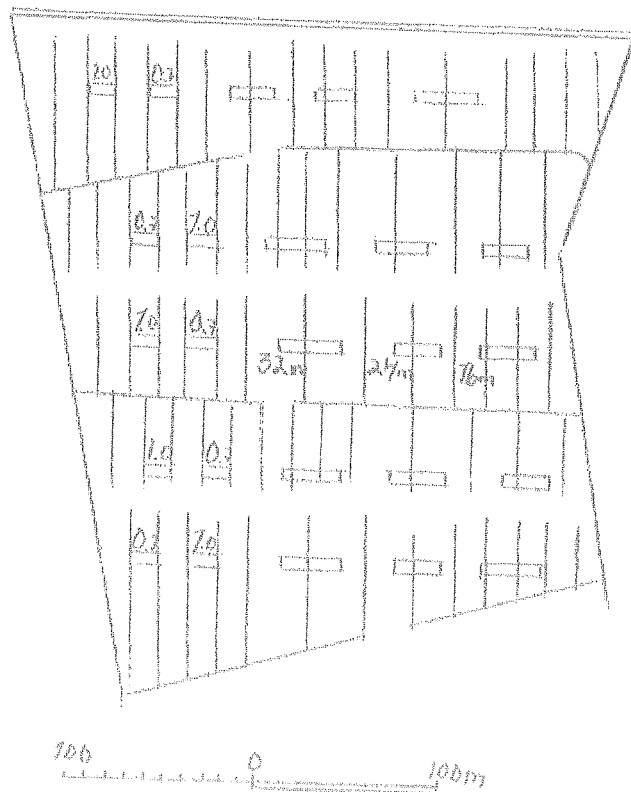
Under året har det sammanlagt skördats 73 försök. Av dessa har 64 stycken utgjort försök med olika dikesavstånd. I återstoden, eller 9 försök, har det prövats olika dikesdjup.

Liksom under tidigare år har två skördemetoder använts parallellt. De har i den efterföljande redogörelsen betecknats skördemetod I och II.

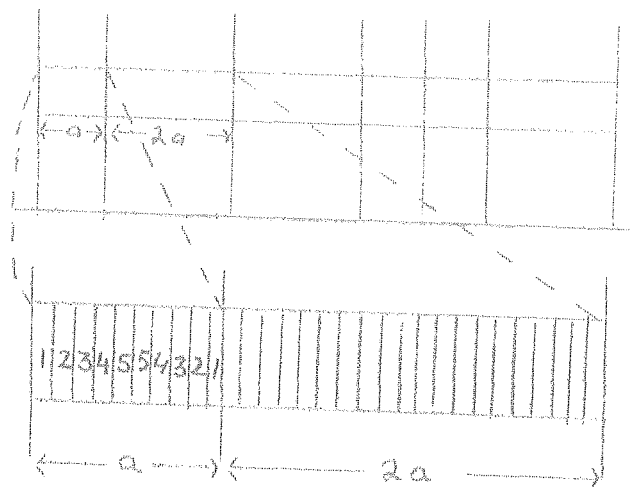
Vid skördemetod I har parcellerna uttagits tvärs över dikena på sätt som framgår av figur 1. Med denna placering av parcellerna kommer skördesiffran att ange medelskörden för försöksmomentet ifråga. En direkt jämförelse mellan skördevärdenas storlek vid de olika dikesavstånden eller dikesdjupen kan därför göras. Denna skördemetod har använts vid samtliga större, s.k. fasta försök samt därutöver i något fall på mindre, s.k. lokala försök.

Vid skördemetod II har hela avståndet mellan dräneringsledningarna skördats i parceller parallella med dikena på sätt som närmare framgår av figur 2. Eftersom i ett dikessystem torrläggningseffekten avtager från ett dike och ut till mittlinjen mellan två diken, kan man med detta skördesätt i detalj kartlägga dräneringseffektens inverkan på avkastningen.

I den följande redogörelsen över de enskilda försöken är parcell nummer 1 uttagen intill en dräneringsledning och de övriga parcellerna sedan i ordning ut till mittlinjen mellan två diken. Man kan alltså av de skördesiffror som anges se hur stor den eventuella skördenedsättningen mellan dikena är. Uppgår denna till en viss storlek, bör det vara förmånligt att minska dikesavståndet.

Figur 1. Täckdikningsförsök av större typ omfattande avståndsförsök och djupförsök. Parcellerna är placerade tvärs över diken.

Figur 2. Täckdikningsförsök upplagt för skörd enligt skördemetod II, s.k. bandförsök. Parcellerna är lagda parallellt med diken, vilket framgår av detaljbilden under själva dikessystemet.

Föreligger ingen skördenedsättning, kan man draga den slutsatsen, att dikesavståndet detta år kunde varit större. Resultaten av de överväganden och beräkningar, som på så sätt gjorts, anges i kommentarerna efter varje försök. Någon direkt jämförelse mellan skördens storlek vid olika dikesavstånd gör man alltså ej.

Denna skördemetod har använts vid skörd av de lokala försöken samt jämsides med skördemetod I vid flertalet av de fasta försöken.

En något fylligare redogörelse för försöksmetodiken och försöksresultatens bedömning än den som här kunnat lämnas, finnes att läsa i tidskriften "Grundförbättring" nr 1, 1952: Några resultat från täckdikningsförsöksverksamheten av försöksledare Aug. Håkansson,

NEDERBÖRDSFÖRHÅLLANDENA UNDER FÖRSÖKSÅRET

Hösten 1952 var nederbördsrik. Redan september visade nederbördsöverskott. Under oktober föll stora regnmängder. Värst utsatta var landets östra delar. Först i december erhöles mera normala värden för nederbörden. Vattenövermättnaden under hösten åstadkom i vissa fall skador på de höstsådda grödorna.

Av vintermånaderna får februari anges som nederbördsrik i landets östra delar. Vissa områden av Skåne och västkusten uppvisade däremot något lägre nederbörd än normalt.

Mars månad var nederbördsfattig. Undantag utgjorde norra Norrland. I Svealand uppmättes hel+ obetydliga regnmängder. Även Götaland fick flerstädes låg nederbörd. Snötäcket inom Götaland och Svealand var ringa, och gav vid avsmältningen ganska obetydliga vattenmängder. Eftersom därtill nederbörden i april var lägre än normalt i östra Sverige får våren betecknas som torr därstädes. Torrast var Uppland, vissa områden av Södermanland samt östra Götaland. Västra Sverige fick emellertid under april månad mera regn än normalt och särskilt gäller detta delar av Värmland. I dessa områden av landet föll även under juni betydande nederbördsöverskott, i Värmland upp till 4 gånger normalnederbörden. Detta medförde på en del håll allvarliga skador på vårsådda grödor. I juli fick Västerbottens kustland liknande överskott.

Även i fortsättningen av sommaren har nederbörden varit riklig i de västra delarna av landet, vilket medfört att grundvattnet under hela vegetationsperioden stått ovanligt högt. Marken har därför ej fått tillfälle till den årliga uttorkning till större djup som vegetationsperioden brukar medföra. För de styva lerorna har detta varit särskilt ogynnsamt. De har ej utsatts för den välbehövlige krympning och sprickbildning som är nödvändig för att deras genomsläpplighet skall hållas på en någorlunda tillfredsställande nivå. Olägenheter härav har särskilt framträtt i norra Skaraborgs län inom vadsboområdet med dess mycket styva lera.

Av höstmånaderna får september anges som nederbördsrik i större delen av Götaland och Svealand, särskilt norvästra Götaland fick betydande regnmängder. Oktober var ovanligt nederbördsfattig över hela landet. Även under november kom det mindre regn än normalt. Hösten har därför flerstädes varit ganska torr.

RESULTAT AV ENSKILDA FÖRSÖK

Stockholms län

Husby By, År 1953

Försöksvärd: Lantbr, Nils Eskhult, Husbyby, Långhundra

Matj.: Mullfattig lättare mellanlera

Alv: Styv lera

Gröda: Grönfoder

Avståndsförsök

Skördemetod II

Dikesavstånd 18 m

Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	46.0	100
2	41.3 - 4.7	90
3	40.6 - 5.4	88
4	43.2 - 2.8	94
5	43.1 - 2.9	94

$m_{diff} = 1.8$ dt hö/ha

Dikesavstånd 27 m

Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	45.7	100
2	44.5 - 1.2	97
3	42.3 - 3.4	93
4	43.5 - 2.2	95
5	41.3 - 4.4	90
6	47.8 + 2.1	105
7	46.1 + 0.4	101

$m_{diff} = 2.9$ dt hö/ha

Någon nämnvärd skördenedsättning mellan diken har ej erhållits. Det synes därför ej föreligga någon skillnad i avkastning mellan de prövade dikesavstånden i årets försök.

Nederbörd: Överskott i november och december. Obetydlig nederbörd under mars och april. Underskott i juni och augusti. Överskott under juli.

Observationer: Några olikheter i upptorkning eller bärighet kunde ej iakttagas under våren.

Krogsta, År 1953

Försöksvärd: Lantbr. Erik Lindström, Krogsta, Tingslunda

Matj.: Mullfattig styv lera

Alv: Styv lera

Gröda: Vårvete

Avståndsförsök

Skördemetod II

Dikesavstånd 18 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	26.1	100
2	26.3 + 0.2	101
3	25.2 - 0.9	97
4	25.6 - 0.5	98
5	26.4 + 0.3	101

$m_{\text{diff}} = 0.85 \text{ dt/ha}$

Dikesavstånd 36 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	27.6	100
2	27.1 - 0.5	98
3	27.2 - 0.4	99
4	26.8 - 0.8	97
5	27.6	100
6	26.1 - 1.5	95
7	26.6 - 1.0	96
8	26.2 - 1.4	95
9	26.9 - 0.7	98
10	25.9 - 1.7	94

$m_{\text{diff}} = 0.89 \text{ dt/ha}$

Någon nämnvärd skördenedsättning mellan dikena har ej erhållits. Det synes därför ej föreligga någon skillnad i avkastning mellan de prövade dikesavstånden i årets försök.

Nederbörd: Överskott i november och december. Obetydlig nederbörd under mars och april. Underskott i juni och augusti. Överskott under juli.

Observationer: Några olikheter i upptorkning eller bärighet har ej kunnat förmärkas under året.

Uppsala län

Håga. 1953

Försöksvärd: Lantbr. Valentin Wässman, Håga gård, Biskopskulla

Matj.: Mullfattig styv lera

Alv: Mycket styv lera

Gröda: Vall II

Avståndsförsök

Skördemetod II

Dikesavstånd 18 m

Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	49.9	100
2	53.1 + 3.2	106
3	51.7 + 1.8	104
4	49.9	100
5	49.5 - 0.4	99

$m_{diff} = 2.4$ dt hö/ha

Dikesavstånd 36 m

Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	48.5	100
2	50.6 + 2.1	104
3	50.8 + 2.3	105
4	50.2 + 1.7	104
5	49.0 + 0.5	101
6	49.9 + 1.4	103
7	52.2 + 3.7	108
8	54.1 + 5.6	112
9	52.7 + 4.2	109
10	53.7 + 5.2	111

$m_{diff} = 1.7$ dt hö/ha

Någon skördenedsättning mellan dikena har ej erhållits. Det synes därför ej föreligga någon skillnad i avkastning mellan de prövade dikesavstånden i årets försök.

Nederbörd: Mindre överskott under november, december, januari och februari. Ingen nederbörd under mars. Betydande överskott i juli. Underskott i augusti. Överskott under september.

Observationer: Några olikheter i upptorkning eller bärighet har ej kunnat förmärkas under året.

Marsta, År 1953

Försöksvärd: Lantbr., Lennart Vallgård, Vallskog, Uppsala

Matj.: Något mullhaltig mellanlera

Alv: Mellanlera - styv lera

Gröda: Vall II

Avstånds- och djupförsök

Skördemetod I

	Skörd dt hö/ha	Rel.tal
Dikesavstånd 13,5 m	53,8	100
" " 18,0 "	50,5 - 3,3	94
" " 27,0 "	58,2 + 5,4	108
Dikesdjup 0,70 m	57,0	100
" " 1,00 "	51,4 - 5,6	90

$m_{diff} = 6,48$ dt hö/ha

Skördemetod II

Dikesavstånd 13,5 m

Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel.tal
1	67,6	100
2	71,8 + 4,2	106
3	71,4 + 3,8	106
4	69,9 + 2,3	103
5	66,1 - 1,5	98

$m_{diff} = 2,5$ dt hö/ha

Dikesavstånd 27 m

Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel.tal
1	72,5	100
2	70,5 - 2,0	97
3	70,4 - 2,1	97
4	66,8 - 5,7	92
5	64,4 - 8,1	89

$m_{diff} = 3,2$ dt hö/ha

Skördemetod I har för 18-meters avståndet givit något lägre och för 27-meters avståndet något högre skörd än för det minsta avståndet, 13,5 meter. Vidare har dikesdjupet 1,0 meter givit lägre skörd än djupet 0,7 meter.

Vallen var emellertid ganska ojämn, vilket minskar försökets tillförlitlighet. De erhållna utslagen ligger också helt inom felgränserna och får därför icke tillmätas större betydelse.

Bandförsöket fick till följd av den ojämna vallen minskas ned till fyra upprepningar. Såsom framgår av resultaten, vilka redovisas under skördemetod II, uppvisar 27-meters avståndet en skörde nedsättning mellan dikena. Tendens till statistiskt säkert utslag föreligger. Det mindre äikesavståndet har emellertid ej givit en motsvarande antydan till skördedepression.

På grund av den ojämna grödan och de delvis motsägande skörde resultaten i Årets försök kan ej någon slutsats dragas rörande olika äikesavstånds och dikesdjups inverkan på avkastningen.

Nederbörd: Underskott under hela året med undantag för juli månad, som uppvisar överskott. Särskilt markant var underskottet under mars, april och augusti.

Observationer: Några olikheter i upptorkning eller bärighet mellan de prövade dikningarna har ej framträtt.

St. Kil. År 1953

Försöksvärd: Godsägare Paul Ekman, St.Kils gård, Börje, Uppsala

Jordart: Gyttejlera

Gröda: Vårvete

Avståndsförsök

Skördemetod II

Dikesavstånd 20 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	38.6	100
2	37.2 - 1.4	96
3	37.8 - 0.8	98
4	37.1 - 1.5	96
5	38.8 + 0.2	101

$m_{diff} = 1.0 \text{ dt/ha}$

Dikesavstånd 40 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	38.3	100
2	37.4 - 0.9	98
3	38.6 + 0.3	101
4	38.2 - 0.1	100
5	38.4 + 0.1	100
6	39.2 + 0.9	102
7	38.7 + 0.4	101
8	38.0 - 0.3	99
9	38.0 - 0.3	99
10	38.8 + 0.5	101

$m_{diff} = 0.9 \text{ dt/ha}$

Någon skördenedsättning mellan dikena har ej erhållits. Det synes därför ej föreligga någon skillnad i avkastning mellan de prövade dikesavstånden i årets försök.

Nederbörd: Mindre överskott under december och februari. Betydande underskott i mars. Betydande överskott under juli. Underskott i augusti.

Observationer: Några olikheter i upptorkning eller bärighet har ej framträtt under året.

Morrby gård. År 1953

Försöksvärd: Örbyhus Gods, Örbyhus

Matj.: Måttligt mullhaltig styv lera

Alv: Styv lera

Gröda: Höstvete

Avståndsförsök

Skördemetod II

Dikesavstånd 18 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	32.5	100
2	30.2 - 2.3	93
3	29.2 - 3.3	90
4	29.1 - 3.4	90
5	29.0 - 3.5	89

$m_{diff} = 0.78 \text{ dt/ha}$

Dikesavstånd 36 m

Parc, nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	32,5	100
2	31,7 - 0,8	98
3	31,1 - 1,4	96
4	30,9 - 1,6	95
5	30,5 - 2,0	94
6	30,7 - 1,8	95
7	31,5 - 1,0	97
8	30,9 - 1,6	95
9	31,1 - 1,4	96
10	30,3 - 2,2	93

$m_{diff} = 0.64 \text{ dt/ha}$

En statistiskt säker skördenedsättning mellan dikena har erhållits på båda dikesavstånden. Denna är emellertid i årets försök ej större, än att det längre dikesavståndet kan vara att föredraga vid en avvägning mellan å ena sidan skördestegringen och å andra sidan kostnadsökningen för den intensivare dräneringen.

Nederbörd: Överskott under februari, Kraftigt underskott i mars. Underskott i april, maj, juni och augusti. Stort överskott under juli.

Observationer: Den regniga hösten 1952 medförde en svag utveckling av vetebeståndet. Några skillnader mellan de prövade dikningarna kunde emellertid ej iakttagas.

Snösmältningen var av ringa omfattning. Under den följande förhållandevis nederbördsfattiga våren var upptorkningen samtidig över hela försöket.

Några olikheter i bärighet vid skörd och höstplöjning kunde ej heller förmärkas.

Södermanlands län

Edeby, år 1953

Försöksvärd: Lantmästare G. A. af Ekenstam, Edeby säteri, Strängnäs

Matj.: Måttligt mullhaltig styv lera

Alv: Mycket styv lera

Gröda: Höstvete

Avståndsförsök

Skördemetod II

Dikesavstånd 15 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	55.6	100
2	57.4 + 1.8	103
3	58.0 + 2.4	104
4	53.2 - 2.4	96
5	58.6 + 3.0	105

$m_{diff} = 1.49 \text{ dt/ha}$

Dikesavstånd 30 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	54.9	100
2	53.0 - 1.9	97
3	56.1 + 1.2	102
4	55.7 + 0.8	102
5	53.8 - 1.1	98
6	56.7 + 1.8	103
7	56.8 + 1.9	104
8	53.8 - 1.1	98
9	57.0 + 2.1	104
10	55.2 + 0.3	101

$m_{diff} = 2.34 \text{ dt/ha}$

Någon skördenedsättning mellan dikena har ej erhållits. Det synes därför ej föreligga någon skillnad i avkastning mellan de prövade dikesavstånden i årets försök.

Nederbörd: Mindre överskott under november, december och februari. Ingen nederbörd i mars. Underskott i april och maj. Mindre överskott under september.

Observationer: Några olikheter mellan försöksmomenten ifråga om övervintring, upptorkning och bärighet har ej kunnat förmärkas.

Gärdesta. År 1953

Försöksvärd: Bröderna Lindahl, Gärdesta säteri, Tystberga

Matj.: Måttligt mullhaltig styvare mellanlera

Alv: Styv lera

Gröda: Vårvete

Avståndsförsök

Skördemetod II

Dikesavstånd 16 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel.tal
1	30.7	100
2	30.5 - 0.2	99
3	29.8 - 0.9	97
4	29.7 - 1.0	97
5	30.3 - 0.4	99

$m_{diff} = 0.69 \text{ dt/ha}$

Dikesavstånd 32 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel.tal
1	29.3	100
2	30.0 + 0.7	102
3	29.5 + 0.2	101
4	27.6 - 1.7	94
5	29.3	100
6	29.3	100
7	28.7 - 0.6	98
8	29.4 + 0.1	100
9	30.1 + 0.8	103
10	29.2 - 0.1	100

$m_{diff} = 0.76 \text{ dt/ha}$

Någon nämnvärd skördenedsättning mellan dikena har ej erhållits. Det synes därför ej föreligga någon skillnad i avkastning mellan de prövade dikesavstånden i årets försök.

Nederbörd: Överskott under november, december och februari. Beträddande underskott i mars och april. Mindre överskott under juni, juli och september. Underskott i oktober.

Observationer: Vid tiden för vårbruket förelåg ingen skillnad i upptorkning mellan de i försöket ingående dikesavstånden. På tidigt stadium under våren hade det större avståndet visat en något sämre upptorkning. Inga olikheter i bärighet vid skörden.

Humlekärr, År 1953

Försöksvärd: Jägmästare F. Sederholm, Ålberga gård

Matj.: Måttligt mullhaltig styvare mellanlera

Alv: Mycket styv lera

Gröda: Vårrops

Avståndsförsök

Skördemetod II

Dikesavstånd 15 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	18.4	100
2	18.3 - 0.1	100
3	18.3 - 0.1	100
4	17.3 - 1.1	94
5	18.0 - 0.4	98

$m_{\text{diff}} = 0.81 \text{ dt/ha}$

Dikesavstånd 25 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	18.5	100
2	17.5 - 1.0	95
3	18.0 - 0.5	97
4	17.7 - 0.8	96
5	17.9 - 0.6	97
6	17.1 - 1.4	92
7	17.6 - 0.9	95

$m_{\text{diff}} = 0.85 \text{ dt/ha}$

Någon nämnvärd skördenedsättning mellan dikena har ej erhållits. Det synes därför ej föreligga någon skillnad i avkastning mellan de prövade dikesavstånden i årets försök.

Nederbörd: Överskott under februari. Betydande underskott i mars och april. Överskott under maj. Stort överskott i september.

Observationer: Snöavsmältningen var av ringa omfattning. Några skillnader i upptorkning mellan olika dikningar kunde ej förmärkas under våren. Ej heller framträdde olikheter i bärighet vid skörd och höstplöjning.

Törsta, År 1953

Försöksvärd: Lantbr. Martin Johansson, Törsta, Jönäker

Matj.: Måttligt mullhaltig styvare mellanlera

Alv: Styv lera

Gröda: Havre

Avståndsförsök

Skördemetod II

Dikesavstånd 14 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	34.9	100
2	34.9	100
3	34.9	100
4	35.7 + 0.8	102
5	35.1 + 0.2	101

$m_{\text{diff}} = 1.28 \text{ dt/ha}$

Dikesavstånd 28 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	36.8	100
2	35.5 - 1.3	97
3	34.9 - 1.9	95
4	34.5 - 2.3	94
5	35.8 - 1.0	97
6	35.4 - 1.4	96
7	35.4 - 1.4	96
8	35.3 - 1.5	96
9	35.8 - 1.0	97
10	34.2 - 2.6	93

$m_{\text{diff}} = 0.94 \text{ dt/ha}$

Enigon nämnvärd skördenedsättning mellan diken har ej erhållits. Det synes därför ej föreligga någon skillnad i avkastning mellan de prövade dikesavstånden i årets försök.

Nederbörd: Betydande underskott i mars och april. Överskott under juni, juli och september. Underskott i oktober.

Observationer: Några olikheter i upptorkning eller bärighet har ej kunnat förmärkas.

Vallby prästgård, År 1953

Försöksvärd: Arrendator Alrik Strengbohm, Vallby prästgård
Sörmlands Vallby

Matj.: Mullfattig styv lera

Alv: Mycket styv lera

Gröda: Vall I

Avståndsförsök

Skördemetod II

Dikesavstånd 16 m

Parc, nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	20.9	100
2	19.6 - 1.3	94
3	18.8 - 2.1	90
4	17.4 - 3.5	83
5	15.0 - 5.9	72
6	15.0 - 5.9	72

$m_{\text{diff}} = 1.51$ dt hö/ha

Dikesavstånd 48 m (endast 2 upprepningar)

Parc, nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	19.4	100
2	18.7 - 0.7	96
3	15.1 - 4.3	78
4	13.9 - 5.5	72
5	12.1 - 7.3	62
6	12.1 - 7.3	62
7	11.7 - 7.7	60
8	13.4 - 6.0	69
9	13.9 - 5.5	72
10	15.4 - 4.0	79
11	15.8 - 3.6	81
12	15.0 - 4.4	77
13	12.5 - 6.9	64
14	9.1 - 10.3	47
15	8.8 - 10.6	45

$m_{\text{diff}} = 3.03$ dt hö/ha

Den procentuella skördenedsättningen är som synes hög, men den absoluta skörden är låg och alltså även den absoluta skördenedsättningen. Detta gör, att vid en avvägning mellan å ena sidan skörde-
stegringen och å andra sidan kostnadsökningen för den intensivare
dräneringen det längre dikesavståndet kan vara att föredraga.

Nederbörd: Överskott under februari. Ingen nederbörd i mars.
Betydande underskott i april och maj.

Observationer: Några olikheter i upptorkning eller bärighet
har ej framträtt under året.

Östergötlands län

Bjursby. År 1953

Försöksvärd: Lantbr. Elis Andersson, Bjursby, Linköping

Matj.: Måttligt mullhaltig mycket styv lera

Alv: Mycket styv lera

Gröda: Vårvete

Avståndsförsök

Skördemetod II

Dikesavstånd 18 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	33.5	100
2	34.7 + 1.2	104
3	33.7 + 0.2	101
4	34.3 + 0.8	102
5	34.5 + 1.0	103

$m_{\text{diff}} = 1.60 \text{ dt/ha}$

Dikesavstånd 27 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	29.8	100
2	29.0 - 0.8	97
3	29.4 - 0.4	99
4	28.7 - 1.1	96
5	30.2 + 0.4	101
6	28.7 - 1.1	96
7	29.8	100

$m_{\text{diff}} = 1.29 \text{ dt/ha}$

Någon skördenedsättning mellan diken har ej erhållits. Det synes därför ej föreligga någon skillnad i avkastning mellan de prövade dikesavstånden i årets försök.

Nederbörd: Nederbörden har under årets olika månader endast uppvisat mindre avvikelser från den normala.

Observationer: Några olikheter i upptorkning eller bärighet har ej kunnat iakttagas.

Fullerstad, År 1953

Försöksvärd: Lantbr. Birger Hålling, Fullerstad, Söderköping

Jordart: Styv lera

Gröda: Havre

Avståndsförsök

Försöket utlagd på en vanlig täckdikning. Det omfattar därför endast ett dikesavstånd.

Skördemetod II

Dikesavstånd 15 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	25.5	100
2	25.3 - 0.2	99
3	24.2 - 1.3	95
4	24.1 - 1.4	95
5	23.6 - 1.9	93

$m_{diff} = 0.84 \text{ dt/ha}$

Försöket visar en mindre skördenedsättning mellan dikena. Tendens till statistiskt säkert utslag föreligger. Skördedepressionen är emellertid ej större i årets försök, än att även ett något längre dikesavstånd ur avkastningssynpunkt kunde ha givit en tillräckligt god dränering.

Nederbörd: Nederbörden har under årets olika månader endast uppvisat mindre avvikelser från den normala.

Jönköpings län

Lidhult, År 1953

Försöksvärd: Lantbr. Carl O. Pettersson, Lidhult, Reftele

Jordart: Någorlunda humifierad vitmosstorv Gröda: Havre

Avståndsförsök

Skördemetod I

	Skörd dt/ha	Rel. tal
Dikesavstånd 12 m	1.1	100
- " - 16 "	1.3 + 0.2	118
- " - 24 "	1.3 + 0.2	118

$m_{diff} = 0.20$ dt/ha

Mossen besådd andra året efter uppodlingen. Skörden har blivit mycket låg. På vissa delar av fältet var den dock bättre än inom den del, där skörderutorna uttogs. De angivna skördevärdena har erhållits efter omräkning till normal skalhalt.

Nederbörd: Underskott i november, december, januari och mars. Överskott i juni. Rekordartade överskott under augusti och september.

Observationer: Några skillnader i upptorkning eller bärighet mellan försöksleden kunde ej märkas i samband med vårarbetena. Vid skörden var marken mycket uppblött. I de över dikena genom sättning utbildade svackorna hade vattensamlingar bildats. Några tydliga skillnader i bärighet mellan olika dikningar framträdde ej.

Kalmar län

Ekerum. År 1953

Försöksvärd: Stiftelsen Ekerums gård, Högsrum

Jordart: Grovmo - mellansand

Gröda: Höstråg

Avståndsförsök

Skördemetod I

	Skörd dt/ha	Rel. tal
Dikesavstånd 20 m	26.4	100
" 40 "	21.5 - 4.9	81.4
$m_{\text{diff}} = 1.59 \text{ dt/ha}$		

Skördemetod II

Dikesavstånd 20 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	24.9	100
2	24.2 - 0.7	97
3	23.4 - 1.5	94
4	24.1 - 0.8	97
5	23.1 - 1.8	93

$m_{\text{diff}} = 0.68 \text{ dt/ha}$

Dikesavstånd 40 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	26.9	100
2	23.3 - 3.6	87
3	23.5 - 3.4	87
4	22.8 - 4.1	85
5	22.7 - 4.2	84
6	22.9 - 4.0	85
7	22.3 - 4.6	83
8	21.0 - 5.9	78
9	21.6 - 5.3	80
10	21.2 - 5.7	79

$m_{\text{diff}} = 1.02 \text{ dt/ha}$

Enligt skördemetod I har det större dikesavståndet givit lägre skörd. Tendens till statistiskt säkert utslag föreligger.

Skördemetod II uppvisar för det mindre avståndet tendens till statistiskt säker skördenedsättning mellan dikena. På det större dikesavståndet är skördenedsättningen mera markerad och fullt säker.

Under de förhållanden som varit rådande under året, synes den intensivare dräneringen vara att föredraga.

Nederbörd: Stort överskott under november, Underskott i december och januari. Betydande underskott i mars och april. Underskott i augusti, september och oktober.

Observationer: Under den nederbördsrika hösten 1952 var marken betydligt mera vattendränkt inom områden, som dikats med det större dikesavståndet. Detta torde vara orsaken till den skördenedsättning mellan dikena som där erhållits. Under våren och hösten 1953 framträdde inga olikheter i upptorkning eller bärighet.

Gotlands län

Lyrungs, År 1953

Försöksvärd: Lantbr. Martin Hansson, Lyrungs, Etelhem

Matj.: Måttligt mullhaltig sandig moränlättlera

Alv: Moig lättare moränmellanlera

Gröda: Korn

Avståndsförsök

Skördemetod I

	Skörd dt/ha	Rel. tal
Dikesavstånd 16 m	22.0	100
" " 22 "	20.4 - 1.6	93
" " 28 "	20.1 - 1.9	91

$m_{diff} = 2.06 \text{ dt/ha}$

De större dikesavstånden har givit något lägre skörd. Utslagen ligger emellertid helt inom felgränserna, varför man ej är berättigad att i årets försök draga några slutsatser angående de olika dikesavståndens inverkan på avkastningen.

Nederbörd: Överskott under november och december, Betydande underskott i mars och april samt oktober. Överskott under september.

Observationer: På grund av den nederbördsrika hösten 1952 kunde försöksfältet ej höstplöjas. Plöjningen utfördes därför i mitten av mars, då bärigheten var något sämre på en del ställen vid det större dikesavståndet. Vid tillbrukningen för sådd märktes ej några skillnader i upptorkningen. Brukningen blev emellertid ej så god inom de områden som vid plöjningen varit mindre väl upptorkade. I samband med skörden framträdde inga nämnvärda olikheter i bärighet.

Lövsta. År 1953

Försöksvärd: Gotlands läns lantmannaskola, Lövsta, Gotlands Karby

Matj.: Måttligt mullhaltig sandig moränlättlera

Alv: Moig moränlättlera

Gröda: Vall II

Avståndsförsök

Skördemetod II

Dikesavstånd 18 m

Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel.tal
1	40.1	100
2	40.2 + 0.1	100
3	37.9 - 2.2	95
4	37.2 - 2.9	93
5	39.1 - 1.0	98

$m_{\text{diff}} = 0.80$ dt hö/ha

Dikesavstånd 36 m

Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel.tal
1	35.4	100
2	35.0 - 0.4	99
3	35.9 + 0.5	101
4	35.5 + 0.1	100
5	35.9 + 0.5	101
6	35.5 + 0.1	100
7	35.1 - 0.3	99
8	35.3 - 0.1	100
9	34.6 - 0.8	98
10	36.6 + 1.2	103

$m_{\text{diff}} = 1.06$ dt hö/ha

Någon nämnvärd skördenedsättning mellan dikena har ej erhållit. Det synes därför ej föreligga någon skillnad i avkastning mellan de två prövade dikesavstånden i årets försök.

Nederbörd: Överskott under december, januari och februari. Underskott i mars, april och oktober. Överskott under september.

Observationer: Några olikheter mellan de i försöket ingående dikningarna ifråga om övervintring, upptorkning och bärighet har ej kunnat iakttagas.

Blekinge län

Hammarby. År 1953

Försöksvärd: Lantbr. Fredrik Svensson, Hammarby, Jämjöslätt

Matj.: Måttligt mullhaltig lerig mo

Alv: Svagt lerig mo

Gröda: Blandsäd

Avståndsförsök

Skördemetod II

Dikesavstånd 16 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	41.1	100
2	37.2 - 3.9	91
3	39.8 - 1.3	97
4	43.2 + 2.1	105
5	39.8 - 1.3	97

$m_{diff} = 1.40 \text{ dt/ha}$

Dikesavstånd 32 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha2	Rel. tal
1	40.4	100
2	39.9 - 0.5	99
3	37.5 - 2.9	93
4	40.0 - 0.4	99
5	38.1 - 2.3	94
6	40.8 + 0.4	101
7	39.9 - 0.5	99
8	39.7 - 0.7	98
9	41.2 + 0.8	102
10	41.1 + 0.7	102

$m_{diff} = 2.38 \text{ dt/ha}$

Någon nämnvärd skördenedsättning mellan dikena har ej erhållits. Det synes därför ej föreligga någon skillnad i avkastning mellan de prövade dikesavstånden i årets försök.

Nederbörd: Överskott under november, december och februari. Underskott i mars, april, juni och oktober.

Observationer: Några olikheter i upptorkning och bärighet har ej kunnat förmärkas.

Kristianstads län

Ausås, År 1953

Försöksvärd: Bröderna Persson, Ausås prästgård, Spannarp

Matj.: Mullfattig moig sand

Alv: Moig sand

Gröda: Höstråg

Avståndsförsök

Skördemetod II

Dikesavstånd 16 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	43.8	100
2	41.9 - 1.9	96
3	41.5 - 2.3	95
4	41.6 - 2.2	95
5	41.8 - 2.0	95

$m_{diff} = 0.91$ dt/ha

Dikesavstånd 32 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	44.3	100
2	41.0 - 3.3	93
3	40.0 - 4.3	90
4	40.8 - 3.5	92
5	41.0 - 3.3	93
6	42.0 - 2.3	95
7	42.0 - 2.3	95
8	40.2 - 4.1	91
9	40.9 - 3.4	92
10	42.5 - 1.8	96

$m_{diff} = 1.40$ dt/ha

Vid båda dikesavstånden föreligger för parcellen närmast dikena en tendens till högre avkastning. Mellan övriga parceller har det knappast erhållits några skillnader. Det större dikesavståndet synes därför i årets försök ur avkastningssynpunkt ha givit en tillräckligt god dränering.

Nederbörd: Lägre nederbörd än normalt under vårmånaderna. Överskott under juli. Underskott i oktober.

Observationer: Några olikheter i upptorkning eller bärighet har ej kunnat förmärkas.

Tranarp, år 1953

Försöksvärd: Lantbr. Nils Andreasson, Tranarp, Åstorp

Matj.: Något mullhaltig styv lera

Alv: Styv lera

Gröda: Höstvete

Avståndsförsök

Skördemetod II

Dikesavstånd 10 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel.tal
1	30.4	100
2	30.5 + 0.1	100
3	30.0 - 0.4	99
4	28.5 - 1.9	94
5	28.3 - 2.1	93

$m_{\text{diff}} = 0.82 \text{ dt/ha}$

Dikesavstånd 30 m med tubulering tvärs över dikena

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel.tal
1	31.8	100
2	30.2 - 1.6	95
3	29.6 - 2.2	93
4	29.0 - 2.8	91
5	30.6 - 1.2	96
6	30.2 - 1.6	95
7	29.9 - 1.9	94
8	29.2 - 2.6	92
9	29.6 - 2.2	93
10	29.6 - 2.2	93

$m_{\text{diff}} = 1.25 \text{ dt/ha}$

10-meters dikningen uppvisar en mindre skördenedsättning mellan ledningarna. På det större avståndet är det i huvudsak parcellen närmast dikena, som genom en något högre avkastning avviker från övriga parceller. De erhållna utslagen är sålunda ej av större betydelse. I årets försök torde därför 30-meters dikning med tubulering ha givit en tillräckligt god dränering.

Nederbörd: Underskott i februari och mars. Mindre överskott under maj. Underskott i oktober.

Observationer: Vid besiktning av fältet i mitten av mars månad var de tubulerade delarna jämnare och bättre upptorkade än de som var dikade med 10-meters dikesavstånd.

Övragård. År 1953

Försöksvärd: Ryttnästare Stig Brunnström, Övragård, Skälderviken

Matj.: Måttligt mullhaltig styv lera

Alv: Styv lera

Gröda: Vårvete

Avståndsförsöket

Skördemetod I

	Skörd dt/ha	Rel. tal
Dikesavstånd 10 m	13.9	100
" " 30 " med tubu- lering tvärs över diken	12.0 - 1.9	86
Stamdikning*)	13.1 - 0.8	94

$m_{diff} = 1.17 \text{ dt/ha}$

Skördemetod II

Dikesavstånd 10 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	14.6	100
2	13.8 - 0.8	95
3	13.2 - 1.4	90
4	12.9 - 1.7	88
5	12.5 - 2.1	86

$m_{diff} = 0.67 \text{ dt/ha}$

Dikesavstånd 30 m med tubulering tvärs över diken

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	10.2	100
2	9.5 - 0.7	93
2	9.3 - 0.9	91
4	8.0 - 2.2	78
5	8.0 - 2.2	78
6	8.3 - 1.9	81
7	8.4 - 1.8	82
8	8.4 - 1.8	82
9	8.3 - 1.9	81
10	8.7 - 1.5	85

$m_{diff} = 0.84 \text{ dt/ha}$

Försökets tillförlitlighet mindre god. Grödan svag och ojämn delvis beroende på angrepp av rotdödare samt riklig förekomst av kvickrot.

---

*) Detta försöksmoment består av 0.6 ha (100 x 60 m) stora, helt odikade områden, som avgränsas av dräneringsledningar.

Enligt skördemetod I har de tubulerade och stamdikade områdena givit något lägre skörd än 10-meters dikningen. De utslag som erhållits ligger emellertid helt inom felgränserna och får därför ej tillmätas större betydelse.

Skördemetod II uppvisar för 10-meters dikningen en statistiskt säker skördenedsättning mellan ledningarna. Även på områdena med 30-meters dikesavstånd och tubulering föreligger tendens till skörde-depression. Utslagen är emellertid ej stora. Vid en jämförelse mellan de båda dikningarna synes därför 30-meters dikesavstånd med tubulering i Årets försök ha givit en ur avkastningssynpunkt tillräckligt god dränering.

Nederbörd: Betydande underskott i februari och mars. Underskott i juli, augusti och oktober.

Observationer: De stamdikade områdena framför allt i fältets lägre belägna del torkade upp betydligt senare än övriga försöksmoment. Även de tubulerade rutorna inom detta område, där markytan är plan, visade dålig upptorkning. Senare utförd undersökning av tubulatergångarnas tillstånd visade, att dessa i stor utsträckning raserats, där markfallet varit svagt, medan deras tillstånd var gott inom övriga delar av fältet.

Några olikheter i bärighet framträdde ej i samband med skördearbetet.

<u>Djupförsöket</u>		
	Skörd dt/ha	Rel. tal
Dikesdjup 0,70 m	13,2	100
— " — 1,10 "	14,5 + 1,3	110
$m_{diff} = 2,05 \text{ dt/ha}$		

Försökets tillförlitlighet är liksom ifråga om avståndsförsöket mindre god. Den skillnad i avkastning mellan försöksleden som erhållits ligger helt inom felgränserna.

Observationer: Några olikheter i upptorkning eller bärighet har ej kunnat iakttagas.

Malmöhus län

Lydinge, År 1953

Försöksvärd: Kapten Bror-Carl Cederström, Lydinge, Hyllinge

Matj.: Måttligt mullhaltig styv lera

Alv: Mycket styv lera

Gröda: Vårvete

Avståndsförsök

Skördemetod II

Dikesavstånd 10 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	34.6	100
2	32.4 - 2.2	94
3	31.2 - 3.4	90

$m_{\text{diff}} = 1.01 \text{ dt/ha}$

Dikesavstånd 20 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	35.7	100
2	32.7 - 3.0	92
3	31.1 - 4.6	87
4	30.3 - 5.4	85
5	30.7 - 5.0	86
6	30.1 - 5.6	84

$m_{\text{diff}} = 0.70 \text{ dt/ha}$

Det föreligger en statistiskt fullt säker skördonedsättning mellan dikena på båda dikesavstånden. Skördedepressionen är av en sådan storleksordning i årets försök, att det mindre dikesavståndet möjligen kan vara att föredraga vid en avvägning mellan å ena sidan skördestegringen och å andra sidan kostnadsökningen för den intensivare dräneringen.

Nederbörd: Underskott i februari och mars. Mindre överskott under sommarmånaderna. Underskott i oktober.

Observationer: På tidigt stadium under våren visade det större dikesavståndet en sämre upptorkning. Vid tiden för vårbruket hade skillnaderna utjämnats.

Några olikheter i bärigheten i samband med skörd och höstplöjning framträdde ej.

Lönhult. År 1953

Försöksvärd: AB W. Weibull, Lönhults gård, Stureholm

Matj.: Måttligt mullhaltig styvare moränmellanlera

Alv: Styv moränlera

Gröda: Sockerbetor

Avståndsförsök

Skördemetod II

Dikesavstånd 10 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	401.1	100
2	400.7 - 0.4	100
3	377.0 - 24.1	94

$m_{\text{diff}} = 22.7 \text{ dt/ha}$

Dikesavstånd 30 m med tubulering tvärs över dikena

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	394.2	100
2	403.1 + 8.9	102
3	404.5 + 10.3	103
4	401.6 + 7.4	102
5	356.9 - 37.3	91
6	371.8 - 22.4	94
7	375.4 - 18.8	95
8	383.7 - 10.5	97
9	378.9 - 15.3	96
10	406.2 + 12.0	103

$m_{\text{diff}} = 22.0 \text{ dt/ha}$

Försöket uppvisar ett förhållandevis stort försöksfel. De skördenedsättningar mellan dikena som erhållits för vissa parceller ligger sålunda helt inom felgränserna. Det är därför ej möjligt att ange, om det i årets försök föreligger någon skillnad i avkastning mellan de i försöket ingående dikningarna.

Nederbörd: Underskott i februari och mars. Överskott under maj och juni. Underskott i september och oktober.

Observationer: I försöket ingår även observationsytor med 10-meters dikesavstånd och filtersättning samt helt odikade områden på ca 0,5 ha. De odikade områdena samt även de tubulerade delarna av fältet visade under våren en dålig upptorkning, vilket medförde en försenad och försämrad brukning av fältet. På grund av att det föll regn i flera omgångar efter sådden kom emellertid betorna upp.

Senare utförd undersökning av tubulatorgångarnas tillstånd visade att dessa i stor utsträckning raserats, där markfallet varit svagt.

Nybo gård, År 1953

Försöksvärd: Godsägare Gösta Hofvendal, Nybo Gård, Mjöhult

Matj.: Något mullhaltig lerig sand

Alv: Svagt lerig sand

Gröda: Höstvete

Avståndsförsök

Försöket utlagt på en vanlig täckdikning. Det omfattar därför endast ett dikesavstånd.

Skördemetod II

Dikesavstånd 12 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	33.8	100
2	32.8 - 1.0	97
3	32.6 - 1.2	96
4	33.3 - 0.5	99
5	33.1 - 0.7	98

$m_{\text{diff}} = 0.58 \text{ dt/ha}$

Någon nämnvärd skördenedsättning mellan dikena har ej erhållits i försöket. Ett något större dikesavstånd torde därför under detta år ur avkastningssynpunkt ha givit en tillräckligt god dränering.

Nederbörden: Underskott i februari och mars. Överskott under maj, juni och juli. Underskott i oktober.

Svalöv, År 1953

Försöksvärd: Allmänna Svenska Utsädesbolaget, Svalöv

Matj.: Måttligt mullhaltig sandig moränlättilera

Alv: Sandig moränlättilera

Gröda: Höstråg

Avståndsförsök

Skördemetod II

Dikesavstånd 14 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	33.4	100
2	33.8 + 0.4	101
3	33.4	100
4	33.2 - 0.2	99
5	31.5 - 1.9	94

$m_{\text{diff}} = 0.9 \text{ dt/ha}$

Dikesavstånd 24 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	32.9	100
2	33.3 + 0.4	101
3	32.9	100
4	33.0 + 0.1	100
5	31.7 - 1.2	96
6	31.9 - 1.0	97
7	32.1 - 0.8	98
8	32.3 - 0.6	98
9	31.9 - 1.0	97
10	32.5 - 0.4	99

$$m_{\text{diff}} = 0.6 \text{ dt/ha}$$

Någon nämnvärd skördenedsättning mellan dikena har ej erhållits. Det större dikesavståndet synes därför i årets försök ha givit en tillräckligt god dränering.

Nederbörd; Nederbördsunderskott under samtliga månader från mars - oktober. Undantag utgör maj månad, då nederbörden var normal.

Observationer: Några olikheter i upptorkning eller bärighet har ej framträtt under året.

Svenstorp. År 1953

Försöksvärd: Friherre Th. G. Gyllenkrok, Björnstorp

Matj.: Mullfattig sandig moränlättlera

Alv: Lättare moränmellanlera

Gröda: Sockerbeter

Avståndsförsök

Skördemetod II

Dikesavstånd 16 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	438.0	100
2	430.4 - 7.6	98
3	406.3 - 31.7	93
4	402.8 - 35.2	92
5	426.9 - 11.1	98

$$m_{\text{diff}} = 9.3 \text{ dt/ha}$$

Dikesavstånd 32 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	446.0	100
2	430.4 - 15.6	97
3	422.7 - 23.3	95
4	435.9 - 10.1	98
5	415.5 - 30.5	93
6	421.1 - 24.9	94
7	417.0 - 29.0	94
8	417.0 - 29.0	94
9	413.9 - 32.1	93
10	415.5 - 30.5	93

$m_{diff} = 15.3 \text{ dt/ha}$

Skördenedsättning mellan dikena har erhållits på båda dikesavstånden. Den något högre avkastning som det mindre dikesavståndet synes ha givit i årets försök torde i huvudsak motsvara den ökade kostnaden för denna dikning.

Nederbörd: Underskott i februari och mars. Underskott under juni - oktober sammanlagt 120 mm.

Observationer: Nederbörden har varit lägre än normalt under så gott som hela året. Några som helst skillnader i upptorkning eller bärighet har ej framträtt.

Hallands län

Fröllinge, År 1953

Försöksvärd: Friherre Gustaf Hermelin, Fröllinge, Getinge

Jordart: Måttligt mullhaltig lerig mo

Gröda: Korn

Avståndsförsök

Försöket utlagt på en vanlig täckdikning. Det omfattar därför endast ett dikesavstånd.

Skördemetod II

Dikesavstånd 14 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	20.9	100
2	20.6 - 0.3	99
3	21.0 + 0.1	101
4	21.3 + 0.4	102

$m_{\text{diff}} = 0.43 \text{ dt/ha}$

Någon skördenedsättning mellan dikena har ej erhållits i försöket. Ett något större dikesavstånd torde därför under detta år ur avkastningssynpunkt ha givit en tillräckligt god dränering.

Nederbörd: Nederbörden under vinter- och vårmånaderna något mindre än normalt, Överskott under juni och juli. Underskott i oktober.

Göteborgs och Bohus län

Ledum. År 1953

Försöksvärd: Lantbr, Gunnar Magnusson, Ledum, Rabbalshede

Matj.: Mullrik lättare mellanlera

Alv: Styv lera

Gröda: Havre

Avståndsförsök

Skördemetod II

Dikesavstånd 16 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	31.3	100
2	31.6 + 0.3	101
3	31.2 - 0.1	100
4	29.7 - 1.6	95
5	28.7 - 2.6	92

$m_{\text{diff}} = 0.84 \text{ dt/ha}$

Dikesavstånd 32 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	31.3	100
2	29.2 - 2.1	93
3	29.2 - 2.1	93
4	27.9 - 3.4	89
5	29.5 - 1.8	94
6	29.5 - 1.8	94
7	29.4 - 1.9	94
8	28.6 - 2.7	91
9	28.3 - 3.0	90
10	26.3 - 5.0	84

$m_{\text{diff}} = 1.28 \text{ dt/ha}$

Skördenedsättning mellan dikena har erhållits på båda dikesavstånden. För det mindre avståndet kan denna anges som statistiskt säker, för det större föreligger tendens till säkert utslag. Skörde-depressionen är emellertid i årets försök ej större, än att det längre dikesavståndet ur avkastningssynpunkt kan vara att föredraga vid en avvägning mellan å ena sidan skördestegringen och å andra sidan kostnadsökningen för den intensivare dräneringen. Jämför för övrigt under observationer.

Nederbörd: Betydande underskott i februari och mars. Överskott under april. Betydande överskott i juni, augusti och september.

Observationer: Fältet vårplöjdes. Vid plöjningen var bärigheten något sämre på det större dikesavståndet. Efter plöjningen torkade fältet upp jämnt. Någon försening av vårsådden orsakade icke det större avståndet.

Vid skörden var marken uppblött och stora skillnader i bärlighet förelåg mellan försöksmomenten. På de delar av fältet där dikesavståndet var 16 meter förelåg inga svårigheter att komma fram med skördemaskinen. Höstplöjningen har ej kunnat utföras på grund av höstens nederbörd.

Tingvalls egendom. År 1953

Försöksvärd: Göteborgs och Bohus läns Hushållningssällskap

Matj.: Måttligt mullhaltig moig lättlera

Alv: Lättare mellanlera

Gröda: Vårvete

Avståndsförsök

Skördemetod II

Dikesavstånd 16 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	37.3	100
2	35.9 - 1.4	96
3	35.0 - 2.3	94
4	34.0 - 3.3	91
5	33.8 - 3.5	91

$m_{\text{diff}} = 1.37 \text{ dt/ha}$

Dikesavstånd 24 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	36.0	100
2	35.5 - 0.5	99
3	34.8 - 1.2	97
4	34.4 - 1.6	96
5	34.5 - 1.5	96
6	34.9 - 1.1	97
7	33.7 - 2.3	94

$m_{\text{diff}} = 1.20 \text{ dt/ha}$

Skördenedsättning mellan dikena har erhållits på båda dikesavstånden. För det mindre avståndet föreligger tendens till statistiskt säkert utslag. Skördedepressionerna är emellertid ej stora. Vid en jämförelse mellan försöksmomenten synes därför under detta år det större dikesavståndet ha givit en ur avkastningssynpunkt tillräckligt god dränering.

Nederbörd: Betydande underskott i februari och mars. Mycket stora överskott under juni, juli, augusti och september.

Observationer: På tidigt stadium under våren förelåg tydliga skillnader i upptorkning och bärlighet. Dessa utjämnades emellertid till tiden för vårbruket. Någon försening av sådden förorsakade de alltså icke.

I samband med skörden i början av oktober var bärligheten något sämre på de större avstånden, dock icke så att detta menligt inverkar på arbetet.

Älvsborgs län

Assmundstorp. År 1953

Försöksvärd: Lantbr. Åke Hagaeus, Assmundstorp, Brålanda

Matj.: Måttligt mullhaltig styvare mellanlera

Alv: Styv lera

Gröda: Höstråg

Avståndsförsök

Skördemetod II

Dikesavstånd 16 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	23.1	100
2	13.8 - 9.3	60
3	10.9 - 12.2	47
4	9.0 - 14.1	39
5	8.7 - 14.4	38

$m_{diff} = 1.54 \text{ dt/ha}$

Dikesavstånd 32 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	22.3	100
2	15.3 - 7.0	69
3	9.9 - 12.4	44
4	7.9 - 14.4	35
5	6.5 - 15.8	29
6	6.0 - 16.3	27
7	6.3 - 16.0	28
8	6.8 - 15.5	31
9	6.4 - 15.9	29
10	6.3 - 16.0	28

$m_{diff} = 2.48 \text{ dt/ha}$

Det föreligger en synnerligen markant, statistiskt fullt säker skördenedsättning vid båda dikesavstånden. Skördedepressionen är av en sådan storleksordning i årets försök, att ett dikesavstånd på under 10 meter hade varit lönande.

Nederbörd: Betydande överskott under april, juni och juli. Rekordartat överskott i september.

Observationer: De kraftiga utslagen i försöket är orsakade av uppfrysning. Väderleken var mycket ombytlig under senvintern med omväxlande regn och frost.

Under våren märktes på ett tidigt stadium en betydande skillnad i upptorkning. Vid tiden för vårbruket hade denna i stor utsträckning utjämnats.

Vid skörden var ej marken uppblött, varför bärigheten var god. Senare under hösten, då plöjningen utfördes, var marken starkt uppblött med sämre bärighet på det större dikesavståndet.

Forstena. År 1953

Försöksvärd: Lantbr. Nils Dahlgren, Forstena, Vargön

Matj.: Mullrik styvare mellanlera

Alv: Styv lera

Gröda: Vall II

Avståndsförsök

Skördemetod I

	Skörd dt hö/ha	Rel.tal
Dikesavstånd 16 m	115.2	100
" " 24 "	110.1 - 5.1	96
" " 32 "	107.3 - 7.9	93
$m_{diff} = 6.45 \text{ dt hö/ha}$		

Skördemetod II

Dikesavstånd 16 m

Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel.tal
1	122.0	100
2	117.2 - 4.8	96
3	121.4 - 0.6	100
4	118.3 - 3.7	97
5	117.8 - 4.2	97

$m_{diff} = 3.34 \text{ dt hö/ha}$

Dikesavstånd 24 m

Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel.tal
1	112.1	100
2	110.9 - 1.2	99
3	110.9 - 1.2	99
4	110.0 - 2.1	98
5	107.1 - 5.0	96
6	105.9 - 6.2	95
7	106.7 - 5.4	95

$m_{diff} = 3.09 \text{ dt hö/ha}$

Dikesavstånd 32 m

Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel.tal
1	124.2	100
2	116.2 - 8.0	94
3	115.8 - 8.4	93
4	115.4 - 8.8	93
5	108.8 - 15.4	88
6	101.3 - 22.9	82
7	102.9 - 21.3	83
8	94.6 - 29.6	76
9	95.8 - 28.4	77
10	95.4 - 28.8	77

$m_{diff} = 3.68 \text{ dt hö/ha}$

Skördemetod I visar för de större dikesavstånden en något lägre avkastning. Utslagen ligger emellertid helt inom felgränserna.

Enligt skördemetod II föreligger skördenedsättning mellan dikena å samtliga dikesavstånd. För de båda mindre avstånden kan denna ej anges som statistiskt säker. Det största dikesavståndet uppvisar emellertid statistiskt fullt säkert utslag.

Skördedepressionen är av en sådan storleksordning i årets försök, att det minsta dikesavståndet eller eventuellt mellanavståndet synes vara att föredraga.

Nederbörd: Underskott i mars. Betydande överskott under april, juni, juli och september. Underskott i oktober.

Observationer: En period med kraftig uppfrysning skadade under föregående skördeår klöverna i 1:sta års vallen. Klöverbeståndet mitt mellan dikena var därför svagt, vilket avtecknar sig i markerade skördedepressioner mellan dikena särskilt på det största avståndet, där även i år viss uppfrysning skett.

Tidigt under våren visade de större dikesavstånden sämre upptorkning och bärighet. Skillnaderna utjämnades emellertid till tiden för vårbruket.

Djupförsök

Skördemetod I

	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
Dikesdjup 0,70 m	104,8	100
— " — 1,00 "	109,1 + 4,3	104
$m_{\text{diff}} = 2,41 \text{ dt hö/ha}$		

Det större dikesdjupet har givit en något högre skörd. Tendens till statistiskt säkert utslag föreligger.

Observationer: Några olikheter i upptorkning eller bärighet mellan försöksleden har ej framträtt.

Hede Säteri, År 1953

Försöksvärd: Godsägare Anders Andréen, Hede Säteri, St. Mellby

Matj.: Måttligt mullhaltig lerig sandblandad mo

Alv: Svagt lerig sandblandad mo på djupet 30 - 40 cm

Mellanlera på djupet 40 - 100 cm

Gröda: Höstvete

Avståndsförsök

Skördemetod II

Dikesavstånd 18 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	29,0	100
2	27,8 - 1,2	96
3	25,8 - 3,2	89
4	26,5 - 2,5	91
5	28,4 - 0,6	98

$m_{\text{diff}} = 1,17 \text{ dt/ha}$

Dikesavstånd 36 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	31,3	100
2	28,9 - 2,4	92
3	27,8 - 3,5	89
4	27,0 - 4,3	86
5	27,5 - 3,8	88
6	27,7 - 3,6	89
7	26,9 - 4,4	86
8	26,6 - 4,7	85
9	28,0 - 3,3	90
10	28,0 - 3,3	90

$m_{\text{diff}} = 1,33 \text{ dt/ha}$

Skördenedsättning mellan dikena har erhållits på båda dikesavstånden. Tendens till statistiskt säkra utslag föreligger. Den något högre avkastning som det mindre dikesavståndet synes ha givit i årets försök torde emellertid endast motsvara den ökade kostnaden för dikningen ifråga.

Nederbörd: Underskott i november, december och januari. Betydande underskott i mars. Överskott under april, maj, juni, juli och september, sammanlagt ca 160 mm.

Observationer: Övervintringsförhållandena var gynnsamma. Vid tiden för vårbruket framträdde ej några större skillnader i upptorkning mellan olika dikningar.

Vid besiktning av fältet under den förhållandevis nederbördsrika sommaren visade de större dikesavstånden ett svagare vetebestånd särskilt i slutfåroarna. Dessa områden var därför mera ogräsbefängda,

I samband med skörden visade de större dikesavstånden klart sämre bärighet, trots att skördeförhållandena under året enligt försöksvärden fick betecknas som gynnsamma. Det var sålunda nödvändigt att biträda med extra traktor för bogsering av skördetröskan.

Skaraborgs län

Bränneberg. År 1953

Försöksvärd: Lantbr. Sven Anderssons stbh. Bränneberg, Jungskola

Matj.: Måttligt mullhaltig styvare mellanlera

Alv: Styv lera

Gröda: Höstvete

Avståndsförsök

Skördemetod II

Dikesavstånd 16 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel.tal
1	35.7	100
2	34.5 - 1.2	97
3	33.9 - 1.8	95
4	33.7 - 2.0	94
5	32.7 - 3.0	92

$m_{\text{diff}} = 0.84 \text{ dt/ha}$

Dikesavstånd 32 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel.tal
1	36.3	100
2	33.3 - 3.0	92
3	32.7 - 3.6	90
4	33.3 - 3.0	92
5	32.5 - 3.8	90
6	31.9 - 4.4	88
7	32.6 - 3.7	90
8	31.4 - 4.9	87
9	31.6 - 4.7	87
10	32.1 - 4.2	88

$m_{\text{diff}} = 0.92 \text{ dt/ha}$

Försöket visar en statistiskt fullt säker skördenedsättning mellan dikena på båda dikesavstånden. Den något högre avkastning som det mindre dikesavståndet synes ha givit i årets försök torde i huvudsak motsvara den ökade kostnaden för denna dikning.

Nederbörd: Mindre underskott i december och mars, Överskott under maj. Betydande överskott i juni och juli, Överskott under september.

Observationer: Vid tiden för vårbruket förelåg ej någon skillnad i upptorkning.

Gunnarstorp. År 1953

Försöksvärd: Godsägare W. Wahlström, Gunnarstorp, Flakeberg

Matj.: Mättligt mullhaltig styvare mellanlera

Alv: Styv lera

Gröda: Höstråg

Avståndsförsök

Skördemetod I

	Skörd dt/ha	Rel. tal
Dikesavstånd 16 m	20.1	100
- " - 24 "	22.3 + 2.2	111
- " - 32 "	21.4 + 1.3	107
Stamdikning x)	12.4 - 7.7	62
$m_{diff} = 2.1 \text{ dt/ha}$		

Skördemetod II

Dikesavstånd 16 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	20.0	100
2	19.6 - 0.4	98
3	19.2 - 0.8	96
4	18.7 - 1.3	94
$m_{diff} = 0.4 \text{ dt/ha}$		

Dikesavstånd 24 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	20.9	100
2	20.0 - 0.9	96
3	19.4 - 1.5	93
4	18.0 - 2.9	86
5	18.0 - 2.9	86
6	17.8 - 3.1	85
$m_{diff} = 0.6 \text{ dt/ha}$		

x) Detta försöksmoment består av 26 x 50 meter (0.5 ha) stora områden avgränsade av dräneringsledningar men för övrigt odikade.

Dikesavstånd 32 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	22.6	100
2	21.4 - 1.2	95
3	21.0 - 1.6	93
4	19.6 - 3.0	87
5	19.2 - 3.4	85
6	19.1 - 3.5	85
7	18.8 - 3.8	83
8	18.4 - 4.2	81

$$m_{\text{diff}} = 0.7 \text{ dt/ha}$$

Stamdikning (96 m)

(Endast två upprepningar)

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	18.7	100
2	15.7 - 3.0	84
3	12.5 - 6.2	67
4	12.8 - 5.9	68
5	11.7 - 7.0	63
6	11.9 - 6.8	64
7	11.4 - 7.3	61
8	12.2 - 6.5	65
9	12.0 - 6.7	64
10	12.5 - 6.2	67

$$m_{\text{diff}} = 0.91 \text{ dt/ha}$$

Försöksfältet besåddes sent och under ogynnsamma omständigheter. Grödan blev därför svag och ojämn.

Enligt skördemetod I har de stamdikade områdena givit en betydligt lägre skörd än övriga försöksled. Det erhållna utslaget får anses som statistiskt fullt säkert. Den högre avkastning som 24- och 32-meters avstånden uppvisar jämfört med 16-meters dikningen får anses ligga inom felgränserna och bör därför ej tillmätas större betydelse.

Försöksresultaten enligt skördemetod II visar för samtliga dikesavstånd en statistiskt fullt säker skördenedsättning mellan dikena. Skördedepressionen på det stamdikade försöksledet är betydande. Med de utslag som erhållits i årets försök synes ett dikesavstånd mellan 16 och 24 meter ur avkastningssynpunkt vara erforderligt.

Nederbörd: Underskott i mars. Överskott underapril, maj, juni och september.

Observationer: Fältet ej tillfredsställande planerat. Plöjningen och tillbrukningen blev dåligt utförd under den nederbördsrika hösten. Tidigt på våren förelåg betydande olikheter i upptorkning och bärighet mellan stamdikade områden och övriga delar av försöket. Dessa skillnader var fortfarande vid tiden för vårbruket markanta. Mellan dikesavstånden 16, 24 och 32 meter förelåg vid denna tidpunkt även mindre olikheter. 16-meters avstånden visade sålunda den bästa upptorkningen och sedan följde i ordning 24- och 32-meters dikningarna. Skillnaderna var dock ej tydliga i alla uppreppningar. De utjämnades på ett par dagar.

Djupförsök

Skördemetod I

	Skörd dt/ha	Rel. tal
Dikesdjup 0.6 m	19.4	100
- " - 0.9 "	17.6 - 1.8	91
- " - 1.2 "	20.6 + 1.2	106

$m_{\text{diff}} = 1.8 \text{ dt/ha}$

Största dikesdjupet har givit något högre, mellersta något lägre skörd än minsta dikesdjupet. De erhållna utslagen ligger emellertid helt inom felgränserna.

Observationer: Några olikheter i upptorkning eller bärighet har ej kunnat konstateras.

Holmen, År 1953

Försöksvärd: Lantmästare P. Fimmerstad, Holmen, Moholm

Matj.: Måttligt mullhaltig styv lera

Alv: Mycket styv lera

Gröda: Blandsäd

Avståndsförsök

Skördemetod II

Dikesavstånd 8 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	16.9	100
2	16.8 - 0.1	99
3	17.1 + 0.2	101

$m_{\text{diff}} = 0.2 \text{ dt/ha}$

Dikesavstånd 16 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	16.0	100
2	15.5 - 0.5	97
3	15.3 - 0.7	96
4	15.0 - 1.0	94
5	15.0 - 1.0	94
6	14.9 - 1.1	93

$m_{diff} = 0.4 \text{ dt/ha}$

På 16-meters avståndet har det erhållits en mindre skördenedsättning mellan dikena. Tendens till statistiskt säkert utslag föreligger. Skördedepressionen är emellertid i årets försök ej större, än att ett något längre dikesavstånd ur avkastningssynpunkt kunde ha givit en tillräckligt god dränering.

Nederbörd: Överskott under januari och februari. Överskott varje månad från april - september sammanlagt, 150 mm. Underskott i oktober.

Observationer: Ej nämnvärda skillnader i upptorkning under våren. Vid skörden var marken betydligt fastare på det mindre dikesavståndet. På 16-meters avståndet blev den sönderkörd av traktor och tröska.

Statens försöksgård Lanna, År 1953

Matj.: Måttligt mullhaltig styvare mellanlera
Alv: Styv lera

Djupförsök I

Gröda: Havre

Dikesdjupet vid parcell 1 är 1.2 meter. Det minskar därefter kontinuerligt till 0.6 meter vid parcell 9. I försöket ingår sex upprepningar. Dikesavstånd 20 meter.

Parc. nr	Dikesdjup m.	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	1.2	29.0	100
2		29.8 + 0.8	103
3		29.2 + 0.2	101
4		28.7 - 0.3	99
5		27.4 - 1.6	95
6		27.7 - 1.3	96
7		27.9 - 1.1	96
8		26.7 - 2.3	92
9	0.6	26.6 - 2.4	92

Den skördenedsättning för mindre dikesdjup som erhållits får anges som statistiskt säker.

Nederbörd: Underskott i mars. Överskott under april - juli, sammanlagt 140 mm. Överskott i september.

Observationer: Förfrukten utgjordes av vall. Vallbrottet medförde en tidig upptorkning. Det var ej möjligt att konstatera några skillnader mellan olika dikesdjup. Olikheter i bärighet framträdde ej under året.

Djupförsök II

Gröda: Havre

Dikesdjupet vid parcell 1 är 1,2 meter. Det minskar därefter kontinuerligt till 0,6 meter vid parcell 9. I försöket ingår 3 upprepningar. Dikesavstånd 22 meter.

Parc. nr	Dikesdjup m.	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	1,2	31,5	100
2		32,0 + 0,5	102
3		31,2 - 0,3	99
4		31,0 - 0,5	98
5		29,3 - 2,2	93
6	0,6	27,1 - 4,4	86
7		28,5 - 3,0	91
8		28,3 - 3,2	90
9		30,6 - 0,9	97

Den skördenedsättning för mindre dikesdjup som erhållits kan ej anges som statistiskt säker.

Ifråga om nederbörd och observationer se föregående försök.

Maggården. År 1953

Försöksvärd: Lantbr., Allan Andersson, Maggården, Jungskola

Matj.: Måttligt mullhaltig mellanlera

Alv: Styv lera

Avståndsförsök

Försök I

Gröda: Havre

Försöket utlagt på en vanlig täckdikning. Det omfattar därför endast ett dikesavstånd.

Skördemetod II

Dikesavstånd 20 m

Parc., nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	31,5	100
2	30,6 - 0,9	97
3	31,5	100
4	30,5 - 1,0	97
5	29,5 - 2,0	94

$m_{diff} = 0,93 \text{ dt/ha}$

Någon nämnvärd skördenedsättning mellan dikena har ej erhållits. Ett något större dikesavstånd torde därför under detta år ha givit en tillräckligt god dränering.

Nederbörd: Mindre underskott i december och mars. Överskott under april och maj. Betydande överskott i juni och juli. Överskott under september.

Försök II

Gröda: Blandsäd

Försöket utlagt på en vanlig täckdikning. Det omfattar därför endast ett dikesavstånd.

Skördemetod II

Dikesavstånd 20 m

Parc., nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	32,5	100
2	31,3 - 1,2	96
3	33,0 + 0,5	102
4	32,3 - 0,2	99
5	32,2 - 0,3	99

$m_{diff} = 1,49 \text{ dt/ha}$

Någon nämnvärd skördenedsättning mellan dikena har ej erhållits. Ett något större dikesavstånd torde därför under detta år ha givit en tillräckligt god dränering.

Ryholm. År 1953

Försöksvärd: Agronom Stig Janson, Ryholms gods, Moholm

Gröda: Havre

Avståndsförsök

Försöket utlaggt på en vanlig täckdikning. Det omfattar därför endast ett dikesavstånd.

Skördemetod II

Dikesavstånd 40 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel.tal
1	28.1	100
2	26.6 - 1.5	95
3	24.8 - 3.3	88
4	24.2 - 3.9	86
5	23.9 - 4.2	85
6	24.8 - 3.3	88
7	24.2 - 3.9	86
8	24.8 - 3.3	88
9	25.5 - 2.6	91
10	25.6 - 2.5	91

$m_{\text{diff}} = 1.18 \text{ dt/ha}$

En statistiskt säker skördenedsättning mellan dikena har erhållits. Skördedepressionen är emellertid ej större i årets försök, än att det prövade dikesavståndet ur avkastningssynpunkt synes ha givit en tillräckligt god dränoring.

Nederbörd: Överskott under februari, juni och juli.

Observationer: Upptorkningen jämn. God bärighet vid skörden.

Stensfält. År 1953

Försöksvärd: Bröderna Eliasson, Stensfält, Moholm

Matj.: Måttligt mullhaltig styv lera

Alv: Mycket styv lera

Gröda: Höstrybs

Avståndsförsök

Skördemetod II

Dikesavstånd 14 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel.tal
1	7.3	100
2	6.9 - 0.4	95
3	6.4 - 0.9	88
4	7.2 - 0.1	99
5	5.7 - 1.6	78

$m_{\text{diff}} = 0.5 \text{ dt/ha}$

Dikesavstånd 28 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	8.0	100
2	7.8 - 0.2	98
3	7.8 - 0.2	98
4	7.2 - 0.8	90
5	6.5 - 1.5	81
6	6.7 - 1.3	84
7	6.8 - 1.2	85
8	7.1 - 0.9	89
9	7.4 - 0.6	93
10	7.6 - 0.4	95

$m_{\text{diff}} = 0.7 \text{ dt/ha}$

På grund av övervintringsskador blev beståndet ojämnt och skörden låg. Detta minskar försöksresultatens tillförlitlighet.

En mindre skördenedsättning mellan dikena har erhållits på båda dikesavstånden. Skördedepressionen är emellertid i årets försök ej större, än att det längre dikesavståndet ur avkastningssynpunkt kan vara att föredraga vid en jämförelse mellan å ena sidan skördestegringen och å andra sidan kostnadsökningen för den intensivare dräneringen.

Nederbörd: Överskott i februari. Betydande överskott under april, maj, juni, juli och september.

Observationer: Svåra övervintringsskador. Dessa uppvisade emellertid ej något säkert samband med dikningen.

Några olikheter i upptorkning eller bärighet har ej framträtt under året.

Stommen. År 1953

Försöksvärd: Lantbr. Anders Palmstedt, Stommen, Lovene

Matj.: Måttligt mullhaltig styv lera

Alv: Styv lera

Gröda: Höstvete

Avståndsförsök

Skördemetod II

Dikesavstånd 16 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	55.5	100
2	51.4 - 4.1	93
3	50.0 - 5.5	90
4	49.3 - 6.2	89
5	49.5 - 6.2	89

$m_{diff} = 0.79 \text{ dt/ha}$

Dikesavstånd 32 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	53.5	100
2	48.2 - 5.3	90
3	46.2 - 7.3	86
4	44.9 - 8.6	84
5	44.3 - 9.2	83
6	44.6 - 8.9	83
7	43.8 - 9.7	82
8	44.3 - 9.2	83
9	43.1 - 10.4	81
10	42.4 - 11.1	79

$m_{diff} = 1.11 \text{ dt/ha}$

En statistiskt fullt säker skördenedsättning mellan dikena har erhållits på båda dikesavstånden. Skördedepressionen är av en sådan storleksordning, att det mindre dikesavståndet detta år synes vara att föredraga.

Nederbörd: Mindre underskott i mars. Rekordartat överskott under juni. Överskott i september.

Observationer: Vid tiden för vårbrukets början märktes ej någon nämnvärd skillnad i upptorkning mellan dikningarna. Vetet var efter vintern något uttunnat i mittområdet på det större dikesavståndet.

Några olikheter i bärighet framträdde ej vid skörden. Vid höstplöjningen var marken något mera uppblött på det större dikesavståndet. Några besvär vid plöjningen förorsakade emellertid ej detta.

Sötåsen, År 1953

Försöksvärd: Skaraborgs läns landsting, Sötåsens egendom, Töreboda

Matj: Måttligt mullhaltig styvare mellanlera

Alv: Styv lera

Gröda: Blandsäd

Avståndsförsök

Skördemetod I

	Skörd dt/ha	Rel.tal
Dikesavstånd 18 m	43.6	100
- " - 36 "	42.4 - 1.2	97
$m_{diff} = 0.87$ dt/ha		

Skördemetod II

Dikesavstånd 18 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel.tal
1	47.6	100
2	46.9 - 0.7	99
3	47.0 - 0.6	99
4	46.5 - 1.1	98
5	46.8 - 0.8	98

$m_{diff} = 1.14$ dt/ha

Dikesavstånd 36 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel.tal
1	46.6	100
2	45.2 - 1.4	97
3	45.7 - 0.9	98
4	45.2 - 1.4	97
5	45.1 - 1.5	97
6	44.2 - 2.4	95
7	43.6 - 3.0	94
8	43.8 - 2.8	94
9	45.3 - 1.3	97
10	43.9 - 2.7	94

$m_{diff} = 0.97$ dt/ha

Skördemetod I har givit något lägre skörd för det större dikesavståndet. Utslaget kan ej anges som statistiskt säkert.

Enligt skördemetod II har det erhållits en mindre skördenssättning mellan dikena på det större avståndet. Tendens till statistiskt säkert utslag föreligger. Skördedepressionen är emellertid i årets försök ej större, än att det längre dikesavståndet kan vara att föredraga vid en jämförelse mellan å ena sidan skördestegringen och å andra sidan kostnadsökningen för den intensivare dräneringen.

Nederbörd: Överskott i januari och februari. Överskott under perioden april - september, sammanlagt 210 mm.

Observationer: Vid vårplöjningen i slutet av mars var upptorkning och bärighet betydligt sämre vid det stora dikesavståndet. Efter plöjningen torkade fältet upp jämnt.

Vid skörden skar traktor och skördetröska ned ganska djupt, där dikesavståndet var 36 meter. På det mindre avståndet bar marken betydligt bättre. Vid höstplöjningen märktes inga större skillnader mellan dikningarna.

Tyskagården. År 1953

Försöksvärd: Lantbr. E. Häggren, Tyskagården, Sk. Åsaka, Skara

Matj.: Måttligt mullhaltig lerig grovmo

Alv: Lerig grovmo

Gröda: Vall II

Avståndsförsök

Skördemetod II

Dikesavstånd 18 m

Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	65.6	100
2	65.6	100
3	66.0 + 0.4	101
4	64.8 - 0.8	99
5	64.7 - 0.9	99

$m_{\text{diff}} = 1.49$ dt hö/ha

Dikesavstånd 36 m

Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	64.5	100
2	63.9 - 0.6	99
3	64.3 - 0.2	100
4	64.6 + 0.1	100
5	65.4 + 0.9	101
6	65.0 + 0.5	101
7	64.8 + 0.3	101
8	64.6 + 0.1	100
9	64.2 - 0.3	100
10	64.3 - 0.2	100

$m_{\text{diff}} = 1.11$ dt hö/ha

Någon skördenedsättning mellan dikena har ej erhållits. Det synes därför ej föreligga någon skillnad i avkastning mellan de prövade dikesavstånden i årets försök.

Nederbörd: Betydande överskott under juni och juli. Överskott i september.

Observationer: På tidigt stadium under våren var upptorkningen något sämre på det större dikesavståndet. Vid tiden för vårbruket hade skillnaderna utjämnats.

Vrå Nolgården. År 1953

Försöksvärd: Lantbr. Thorsten Jonsson, Vrå Nolgården, Moholm

Matj.: Måttligt mullhaltig styv lera

Alv: Mycket styv lera

Avstånds- och djupförsök

Skördemetod I

Gröda: Vall I

	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
Dikesavstånd 12 m	72.2	100
— " — 16 "	75.4 + 3.2	104
— " — 24 "	75.8 + 3.6	105

$m_{diff} = 1.75$ dt hö/ha

Dikesdjup 0.7 m	79.2	100
— " — 1.0 "	71.4 - 7.8	90

$m_{diff} = 4.17$ dt hö/ha

De större dikesavstånden och det mindre dikesdjupet har givit något högre skörd. Tendens till statistiskt säkra utslag föreligger.

Nederbörd: Överskott i januari och februari. Överskott under samtliga månader från april - september, sammanlagt 180 mm. Underskott i oktober.

Observationer: Några olikheter i upptorkning eller bärighet kunde ej förmärkas under våren.

Stamdikningsförsök

Skördemetod I

Gröda: Blandsäd

	Skörd dt/ha	Rel. tal
Dikesavstånd 15 m	31.9	100
Stamdikning x)	28.5 - 3.4	89
$m_{diff} = 0.52 \text{ dt/ha}$		

Skördemetod II

Dikesavstånd 15 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	32.9	100
2	32.5 - 0.4	99
3	32.1 - 0.8	98
4	32.0 - 0.9	97
5	31.0 - 1.9	94

$m_{diff} = 0.72 \text{ dt/ha}$

Skördemetod I har givit en statistiskt säker skördenedsättning för det stamdikade försöksledet.

Enligt bandförsöket, som uttagits inom ett av områdena med 15-meters dikesavstånd, har det erhållits en mindre skördenedsättning mellan dikena. Tendens till statistiskt säkert utslag föreligger. Skördedepressionen är emellertid i årets försök ej större, än att även ett något längre dikesavstånd ur avkastningssynpunkt kunde ha givit en tillräckligt god dränering.

Nederbörd: Se avstånds- och djupförsöket!

Observationer: De stamdikade områdena visade under våren en betydligt senare upptorkning. Hela försöket såddes den 25 april. De stamdikade rutorna var då inte upptorkade tillräckligt djupt, varför såbruket där blev sämre. Förseningen i upptorkning för det stamdikade försöksledet torde ha uppgått till närmare en vecka.

Sämre bärighet kunde konstateras på de stamdikade områdena i samband med skörd och höstplöjning.

---

x) Detta försöksmoment består av 120 x 50 meter stora områden avgränsade av dräneringsledningarna men för övrigt odikade.

Värings prästgård. År 1953

Försöksvärd: Lantbr. Arvid Väringer, Prästgården, Väring

Matj.: Måttligt mullhaltig styv lera

Alv: Mycket styv lera

Gröda: Blandsäd

Djupförsök

Dikesdjupet vid parcell 1 är 1.1 meter. Det minskar därefter kontinuerligt till 0.6 meter vid parcell 7. I försöket ingår fyra upprepningar. Dikesavstånd 16 meter.

Parc. nr	Dikesdjup m.	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	1.1	35.4	100
2		35.5 + 0.1	100
3		35.6 + 0.2	101
4		35.0 - 0.4	99
5		34.8 - 0.6	98
6		34.7 - 0.7	98
7	0.6	34.9 - 0.5	99

Den skördenedsättning för mindre dikesdjup som erhållits kan ej anges som statistiskt säkert.

Nederbörd: Överskott under juni, juli och september.

Observationer: Den nederbördsrika hösten 1952 medförde att fältet fick vårplöjas, vilket utfördes i början av mars.

På grund av vårplöjningen var det svårt att iakttaga några skillnader i upptorkning. Möjligen var denna något sämre, där dikesdjupet var litet.

Vid skörden var marken blötare och blev mera sönderkörd vid grundare dikning. När höstplöjningen utfördes, var hela fältet mycket uppblött. Några skillnader i bärighet kunde ej iakttagas.

Värsås prästgård. År 1953

Försöksvärd: Lantbr. Henrik Carlsson, Värsås prästgård, Värsås

Matj.: Måttligt mullhaltig mjälig lättare mellanlera

Alv: Styv lera

Gröda: Höstvete

Avståndsförsök

Skördemetod II

Dikesavstånd 14 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	37.0	100
2	35.8 - 1.2	97
3	36.6 - 0.4	99
4	35.5 - 1.5	96
5	35.7 - 1.3	97

$m_{\text{diff}} = 0.68 \text{ dt/ha}$

Dikesavstånd 28 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	37.5	100
2	38.2 + 0.7	102
3	37.3 - 0.2	100
4	37.4 - 0.1	100
5	36.6 - 0.9	98
6	35.8 - 1.7	96
7	35.5 - 2.0	95
8	35.9 - 1.6	96
9	37.5	100
10	36.0 - 1.5	96

$m_{\text{diff}} = 0.88 \text{ dt/ha}$

Mindre skördenedsättningar mellan dikena har erhållits på båda dikesavstånden. Tendens till statistiskt säkert utslag föreligger. Skillnaden i avkastning mellan de prövade dikningarna är emellertid i årets försök ej större, än att det längre dikesavståndet kan vara att föredraga vid en jämförelse mellan å ena sidan skördeökningen och å andra sidan kostnadsstegringen för det mindre dikesavståndet.

Nederbörd: Överskott under februari. Underskott i mars. Överskott under juni och juli.

Observationer: Tidigt på våren var upptorkningen och bärigheten sämre på det större dikesavståndet. Vid tiden för vårbruket hade dessa skillnader utjämnats.

Bärigheten var vid skörd och höstplöjning något sämre på det större dikesavståndet.

Skördenedsättningen mellan dikena orsakad av uppfrysning.

Värmlands län

Apertin. År 1953

Försöksvärd: Direktör Åke Wiberg, Apertins egendom, Kil

Jordart: Mjällera

Gröda: Blandsäd

Avståndsförsök

Skördemetod II

Dikesavstånd 18 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	39.0	100
2	38.9 - 0.1	100
3	38.3 - 0.7	98
4	38.7 - 0.3	99
5	38.4 - 0.6	99

$m_{\text{diff}} = 0.74 \text{ dt/ha}$

Dikesavstånd 36 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	40.4	100
2	39.7 - 0.7	98
3	38.6 - 1.8	96
4	37.6 - 2.8	93
5	36.7 - 3.7	91
6	35.4 - 5.0	88
7	34.0 - 6.4	84
8	33.5 - 6.9	83
9	32.5 - 7.9	80
10	32.5 - 7.9	80

$m_{\text{diff}} = 0.89 \text{ dt/ha}$

Skördenedsättning mellan dikena har erhållits på båda dikesavstånden. För det större avståndet är denna markant och statistiskt fullt säker. Med de utslag som erhållits i årets försök synes det mindre dikesavståndet vara att föredraga.

Nederbörd: Underskott i februari. Obetydlig nederbörd under mars. Betydande överskott i april. Under tiden juni - september var överskottet sammanlagt 180 mm. Underskott i oktober.

Observationer: Vid tiden för vårbrukets början var upptorkningen något sämre vid större dikesavstånd. Brukningsförhållandena vid tillredning för sådd var därför här ej fullt så goda.

Vid skörd och höstplöjning var bärigheten något sämre på den extensivare dikningen. Några direkta svårigheter vid dessa arbetens utförande orsakade emellertid ej detta.

Kvarntorp. År 1953

Försöksvärd: AB Mölnbacka Trysil Lantbruksförvaltning, Mölnbacka

Matj.: Mättligt mullhaltig styvare mellanlera

Alv: Styv lera

Gröda: Vall II

Avståndsförsök

Skördemetod II

Dikesavstånd 18 m

Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	52.0	100
2	50.6 - 1.4	97
3	51.8 - 0.2	100
4	49.9 - 2.1	96
5	48.1 - 3.9	93
6	48.5 - 3.5	93

$m_{\text{diff}} = 1.55$ dt hö/ha

Dikesavstånd 27 m

Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	51.3	100
2	50.4 - 0.9	98
3	48.4 - 2.9	94
4	46.3 - 5.0	90
5	47.4 - 3.9	92
6	44.4 - 6.9	87
7	45.0 - 6.3	88

$m_{\text{diff}} = 2.11$ dt hö/ha

Skördenedsättning mellan dikena har erhållits på båda dikesavstånden. För det större avståndet är denna statistiskt säker. Den något högre avkastning som det mindre dikesavståndet synes ha givit i årets försök torde i huvudsak motsvara den ökade kostnaden för denna dikning.

Nederbörd: Ej någon nederbörd i mars. Betydande överskott under april. Rekordartat överskott i juni (fyra gånger normalnederbörden). Överskott under juli, augusti och september.

Observationer: Några olikheter i upptorkning eller bärighet kunde ej iakttagas under våren.

Lindesnär, År 1953

Försöksvärd: Lantbr. Anders Eriksson, Lindesnär, Fagerås

Jordart: Mjällera

Gröda: Vårvete

Avståndsförsök

Skördemetod II

Dikesavstånd 18 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	17.8	100
2	15.0 - 2.8	84
3	14.8 - 3.0	83
4	13.7 - 4.1	77
5	13.7 - 4.1	77

$m_{\text{diff}} = 0.31 \text{ dt/ha}$

Dikesavstånd 36 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	17.4	100
2	16.5 - 0.9	95
3	15.3 - 2.1	88
4	14.8 - 2.6	85
5	14.7 - 2.7	85
6	14.9 - 2.5	86
7	14.3 - 3.1	82
8	14.3 - 3.1	82
9	14.5 - 2.9	83
10	14.7 - 2.7	85

$m_{\text{diff}} = 0.36 \text{ dt/ha}$

En statistiskt fullt säker skördenedsättning mellan dikena har erhållits på båda dikesavstånden. Den något högre avkastning som det mindre dikesavståndet synes ha givit i årets försök torde i huvudsak motsvara den ökade kostnaden för denna dikning.

Nederbörd: Underskott under vintermånaderna, Obetydlig nederbörd i mars. Överskott under april. Betydande överskott i juni, juli, augusti och september, sammanlagt 150 mm. Underskott i oktober.

Observationer: Fältet besåddes på grund av regn under otjänliga förhållanden. Några skillnader mellan dikningarna framträdde ej. Vid tiden för uppkomsten och även senare under växttiden föll onormalt stora regnmängder, som satte ned avkastningen väsentligt. Vid skörden och höstplöjningen var marken uppblött. Bärigheten var något sämre på det större dikesavståndet.

Uddeholm, År 1953

Försöksvärd: Uddeholms Aktiebolag, Uddeholm

Matj.: Måttligt mullhaltig mjällera

Alv: Mjällera

Gröda: Vall III

Avståndsförsök

Skördemetod I

	Skörd dt hö/ha	Rel.tal
Dikesavstånd 18 m	73.0	100
- " - 24 "	79.5 + 6.5	109
- " - 30 "	75.4 + 2.4	103
- " - 60 "	72.2 - 0.8	99

$m_{\text{diff}} = 7.14$ dt hö/ha

Skördemetod II

Dikesavstånd 18 m

Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel.tal
1	59.9	100
2	54.5 - 5.4	91
3	53.6 - 6.3	90
4	52.7 - 7.2	88
5	52.7 - 7.2	88
6	52.4 - 7.5	88

$m_{\text{diff}} = 1.21$ dt hö/ha

Dikesavstånd 30 m

Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel.tal
1	62.2	100
2	61.8 - 0.4	99
3	61.2 - 1.0	98
4	62.8 + 0.6	101
5	61.9 - 0.3	100
6	61.3 - 0.9	99
7	59.0 - 3.2	95

$m_{\text{diff}} = 1.99$ dt hö/ha

De mindre skillnader i avkastning mellan olika dikesavstånd som erhållits enligt skördemetod I ligger helt inom felgränserna och får därför ej tillmätas större betydelse.

Skördemetod II har för 18-meters avståndet givit en statistiskt säker skördenedsättning. Den mindre skördedepression, som synes föreligga på 30-meters avståndet, kan ej anges som säker.

Som sammanfattning kan sägas, att årets försök ej givit något entydigt besked om dikesavståndets inverkan på avkastningen. Den klart markerade skördenedsättningen mellan dikena på 18-meters avståndet tyder på en viss verkan av dikningen. Å andra sidan upprepas ej denna skördedepression på 30-meters avståndet och återfinnes ej heller i resultatet enligt skördemetod I i form av sjunkande avkastning vid större dikesavstånd.

Nederbörd: Underskott under vintermånaderna. Obetydlig nederbörd i mars. Betydande överskott under april, juni, juli och september. Underskott i oktober.

Observationer: Vid snösmältningen uppstod vattensamlingar på ett par av områdena med 60-meters dikesavstånd. Vattensamlingarna kvarstod en vecka. Upptorkningen på 60-meters avstånden var märkbart sämre än inom övriga delar av fältet. På en av rutorna måste handelsgödseln spridas för hand, då marken ej bar traktor och gödselspridare. Även vid skörden stod det vatten på några områden tillhörande detta försöksled.

Örebro län

Falkenå, År 1953

Försöksvärd: Godsägare Per Geis, Falkenå Säteri, Örebro

Matj.: Mullrik styvare mellanlera - styv lera

Alv: Styv lera

Gröda: Korn

Avståndsförsök

Skördemetod I

	Skörd dt/ha	Rel.tal
Dikesavstånd 16 m	46.7	100
" 24 "	47.9 + 1.2	103
" 32 "	44.3 - 2.4	95

$m_{\text{diff}} = 4.60 \text{ dt/ha}$

Skördemetod II

Dikesavstånd 16 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel.tal
1	32.6	100
2	32.9 + 0.3	101
3	32.6	100
4	31.3 - 1.3	96
5	33.4 + 0.8	103

$m_{\text{diff}} = 0.92 \text{ dt/ha}$

Dikesavstånd 32 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel.tal
1	32.2	100
2	32.9 + 0.7	102
3	32.6 + 0.4	101
4	33.4 + 1.2	104
5	33.6 + 1.4	104
6	34.2 + 2.0	106
7	34.1 + 1.9	106
8	34.1 + 1.9	106
9	34.4 + 2.2	107
10	33.7 + 1.5	105

$m_{\text{diff}} = 0.93 \text{ dt/ha}$

De mindre skillnader i avkastning mellan olika dikesavstånd som erhållits enligt skördemetod I ligger helt inom felgränserna och får därför ej tillmätas större betydelse.

Enligt skördemetod II föreligger ej någon skördenedsättning mellan dikena på något av avstånden. På det större avståndet har snarare erhållits en skördeökning.

Som sammanfattning kan sägas, att det ej synes föreligga någon skillnad i avkastning mellan olika dikesavstånd i årets försök.

Nederbörd: Betydande överskott under februari. Obetydlig nederbörd i mars. Betydande överskott i juni, juli och september.

Observationer: Fältet besåddes hösten 1952 med raps, men denna utvintrade helt efter ett flertal starka nattfroster.

Vid besiktning av fältet den 23/4 pågick arbetet med att harva upp rapsen och iordningsställa fältet för kornsådd. Någon skillnad i upptorkning eller bärighet mellan försöksleden kunde då icke iakttagas. Tidigt på våren hade emellertid de större dikesavstånden visat en sämre upptorkning.

Vid skörden blev hjulspåren efter traktor och tröska djupare vid de långa dikesavstånden. Vid plöjningen, som utfördes under en regnperiod, stod det ytvatten vid de större dikesavstånden, vilket försvårade plöjningen.

Västmanlands län

Bengtsbo, År 1953

Försöksvärd: Lantbr. E. Ericsson, Bengtsbo gård, Skultuna

Matj.: Mättligt mullhaltig styv lera

Alv: Mycket styv lera

Gröda: Korn

Avståndsförsök

Skördemetod II

Dikesavstånd 18 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	25.9	100
2	25.4 - 0.5	98
3	25.7 - 0.2	99
4	24.2 - 1.7	93
5	22.9 - 3.0	88

$m_{diff} = 0.67$ dt/ha

Dikesavstånd 27 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	22.9	100
2	23.4 + 0.5	102
3	22.9	100
4	22.5 - 0.4	98
5	22.2 - 0.7	97
6	22.5 - 0.4	98
7	21.4 - 1.5	93

$m_{diff} = 1.10$ dt/ha

Skördenedsättningar mellan dikena har erhållits vid båda dikesavstånden. För det mindre avståndet är utslaget statistiskt säkert. Den något högre avkastning som det mindre dikesavståndet synes ha givit i årets försök torde i huvudsak motsvara den ökade kostnaden för denna dikning.

Nederbörd: Överskott i december och januari. Obetydlig nederbörd i mars. Betydande överskott under juli. Underskott i augusti. Överskott under september.

Observationer: Tidigt under våren visade det större dikesavståndet en något sämre upptorkning. Olikheterna i upptorkning föreföll emellertid att mera bero på fältets ojämnheter än på den olika dräneringsintensiteten. I svackorna blev sålunda sädens uppkomst ej så god på grund av sämre bruk. Här blev grödan längre fram på året ytterligare tillbakasatt genom att vatten blev stående efter en period med kraftig nederbörd i juni. Markens genomsläpplighet är låg.

Norrby prästgård. År 1953

Försöksvärd: Lantbr. Herbert Andersson, Norrby prästgård, Sala

Matj.: Måttligt mullhaltig styv lera

Alv: Styv lera

Gröda: Korn

Avståndsförsök

Skördemetod II

Dikesavstånd 16 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	30,5	100
2	29,7 - 0,8	97
3	28,2 - 2,3	93
4	29,5 - 1,0	97
5	28,3 - 2,2	93

$m_{\text{diff}} = 0.81 \text{ dt/ha}$

Dikesavstånd 24 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	31,6	100
2	29,7 - 1,9	94
3	30,2 - 1,4	96
4	30,7 - 0,9	97
5	29,6 - 2,0	94
6	29,4 - 2,2	93
7	29,9 - 1,7	95

$m_{\text{diff}} = 0.76 \text{ dt/ha}$

Mindre skördenedsättningar mellan dikena har erhållits på båda dikesavstånden. Dessa är emellertid ej större i årets försök, än att det längre dikesavståndet kan vara att föredraga vid en jämförelse mellan å ena sidan skördestegringen och å andra sidan kostnadsökningen för den intensivare dräneringen.

Nederbörd: Obetydlig nederbörd i mars. Mindre underskott i april, maj och juni. Betydande överskott under juli. Underskott i oktober.

Observationer: Några olikheter i upptorkning eller bärighet har ej kunnat förmärkas.

Sörby. År 1953

Försöksvärd: Lantbr. Sigvard Sandberg, Sörby gård, Valskog

Matj.: Måttligt mullhaltig styv lera

Alv: Mycket styv lera

Gröda: Höstrybs

Avståndsförsök

Skördemetod II

Dikesavstånd 36 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	14.6	100
2	14.3 - 0.3	98
3	13.2 - 1.4	90
4	14.1 - 0.5	97
5	14.0 - 0.6	96
6	14.1 - 0.5	97
7	15.0 + 0.4	103
8	14.4 - 0.2	99
9	14.7 + 0.1	101
10	13.5 - 1.1	93

$m_{diff} = 0.74$ dt/ha

Någon nämnvärd skördenedsättning mellan dikena har ej erhållits. Ett dikesavstånd på 36 meter synes därför i årets försök ur avkastningssynpunkt ha givit en tillräckligt god dränering.

Nederbörd: Mindre överskott under november, december och januari. Ej någon nederbörd i mars. Rekordartat överskott under juli.

Observationer: På grund av utvintringsskador var rybsbeståndet ojämnt och luckigt. Utvintringen visade ej något direkt samband med dikesavståndet. Topografin syntes vara av större betydelse. I sänkorna hade sålunda grödan utvintrat, medan den klarat sig på mellanliggande något högre partier. På en bredd av ca två meter över varje dike var rybsen oskadad oberoende av de topografiska förhållandena. Ett nedanför försöksfältet liggande område, där marken är självdränerande genom stabil sprickbildning, visade ett vackert rybsbestånd.

Utvintringsskadorna hade i större utsträckning kommit att träffa de i försöket ingående 18-meters avstånden. Detta dikesavstånd måste därför slopas.

Tidigt på våren märktes en sämre upptorkning vid längre dikesavstånd. Vid tiden för vårbruket hade skillnaderna utjämnats.

Väster-Säby. År 1953

Försöksvärd: Lantbr. Carl-Erik Andersson, Torpaslätt

Matj.: Måttligt mullhaltig styv lera

Alv: Mycket styv lera

Gröda: Höstvete

Avståndsförsök

Skördemetod II

Dikesavstånd 16 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	31.4	100
2	29.8 - 1.6	95
3	29.2 - 2.2	93
4	29.8 - 1.6	95
5	30.0 - 1.4	96

$m_{\text{diff}} = 0.54 \text{ dt/ha}$

Dikesavstånd 24 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	30.6	100
2	29.1 - 1.5	95
3	29.9 - 0.7	98
4	29.4 - 1.2	96
5	29.7 - 0.9	97
6	27.6 - 3.0	90
7	29.1 - 1.5	95

$m_{\text{diff}} = 1.75 \text{ dt/ha}$

En mindre skördonedsättning mellan dikena har erhållits på båda dikesavstånden. Denna är emellertid i årets försök ej större, än att det längre dikesavståndet kan vara att föredraga vid en jämförelse mellan å ena sidan skördestegringen och å andra sidan kostnadsökningen för den intensivare dräneringen.

Nederbörd: Överskott under februari. Obetydlig nederbörd i mars. Betydande överskott under juli.

Observationer: Några olikheter i upptorkning eller bärighet har ej kunnat iakttagas under året.

Kopparbergs län

Kloster, År 1953

Försöksvärd: Korsnäs AB, Klosters egendom, Dala-Åsbo

Matj.: Mättligt mullhaltig mjällera - lättare mellanlera

Alv: Styvare mellanlera - styv lera Gröda: Vall I

Avståndsförsöket

Skördemetod II

Dikesavstånd 18 m

Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	18.1	100
2	19.0 + 0.9	105
3	19.3 + 1.2	107
4	20.9 + 2.8	116
5	21.0 + 2.9	116

$m_{diff} = 1.26$ dt hö/ha

Dikesavstånd 26 m

Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	19.3	100
2	20.1 + 0.8	104
3	19.3	100
4	18.8 - 0.5	97
5	19.1 - 0.2	99
6	19.3	100
7	19.5 + 0.2	101
8	20.8 + 1.5	108
9	20.9 + 1.6	108
10	20.6 + 1.3	107

$m_{diff} = 1.18$ dt hö/ha

På grund av den torra och kalla sommaren 1952 gick insådden ej bra till. 1:sta års vallen var därför svag och hade ett mycket ojämnt klöverbestånd, vilket menligt inverkat på försöksresultatens tillförlitlighet.

Någon skillnad i avkastning mellan diksavstånden synes ej föreligga.

Nederbörd: Ej någon nederbörd under mars. Underskott i maj och juni. Rekordartat överskott under juli. Underskott i oktober.

Observationer: Nederbörden var låg under våren. Några olikheter i upptorkning eller bärighet framträdde ej.

Djupförsöket

	Skörd dt hö/ha	Rel.tal
Dikesdjup 0,60 m	13,3	100
" " 0,85 "	14,8 + 1,5	111
" " 1,10 "	14,7 + 1,4	111

$m_{diff} = 1,32$ dt hö/ha

De större dikesdjupen har givit något högre skörd. Utslagen ligger emellertid helt inom felgränserna och får därför ej tillmätas större betydelse.

Observationer: Några olikheter i upptorkning eller bärighet har ej framträtt under året.

Spisbo, År 1953

Försöksvärd: Lantbr. Karl Johan Andersson, Spisbo, By Kyrkby

Matj.: Måttligt mullhaltig styvare mellanlera

Alv: Styv lera

Gröda: Vårvete

Avståndsförsök

Skördemetod II

Dikesavstånd 16 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel.tal
1	24,3	100
2	24,1 - 0,2	99
3	23,8 - 0,5	98
4	24,5 + 0,2	101
5	24,1 - 0,2	99

$m_{diff} = 0,53$ dt/ha

Dikesavstånd 24 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel.tal
1	25,2	100
2	24,5 - 0,7	97
3	24,7 - 0,5	98
4	24,8 - 0,4	98
5	25,0 - 0,2	99
6	25,0 - 0,2	99
7	25,6 + 0,4	102

$m_{diff} = 0,65$ dt/ha

Någon skördenedsättning mellan dikena har ej erhållits. Det synes därför ej föreligga någon skillnad i avkastning mellan de prövade dikesavstånden i årets försök.

Nederbörd: Överskott i februari. Ingen nederbörd under mars. Underskott i maj. Betydande överskott under juli. Underskott i augusti.

Observationer: Några olikheter i upptorkning eller bärighet har ej kunnat iakttagas.

Gävleborgs län

Hallsta. År 1953

Försöksvärd: Hemmansägare Per Olssons stbh. Hallsta, Hudiksvall

Matj.: Måttligt mullhaltig lättare mellanlera

Alv: Styvare mellanlera - styv lera

Gröda: Vall III

Avståndsförsök

Skördemetod II

Dikesavstånd 18 m

Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	63.4	100
2	57.6 - 5.8	91
3	54.2 - 9.2	86
4	55.7 - 7.7	88
5	54.2 - 9.2	86

$m_{diff} = 4.1$ dt hö/ha

Dikesavstånd 36 m

Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	64.2	100
2	60.8 - 3.4	95
3	60.2 - 4.0	94
4	58.5 - 5.7	91
5	61.0 - 3.2	95
6	60.2 - 4.0	94
7	62.3 - 1.9	97
8	58.7 - 5.5	91
9	58.1 - 6.1	91
10	59.3 - 4.9	92

$m_{diff} = 3.6$ dt hö/ha

Skördenedsättningar mellan dikena har erhållits på båda dikesavstånden. Den något högre avkastning som det mindre dikesavståndet givit i årets försök uppväger emellertid ej kostnadsökningen för denna dikning.

Nederbörd: Överskott under november, december och februari. Underskott i mars och maj. Överskott under juli. Betydande underskott i oktober.

Observationer: Vallbeståndet uppvisade en avsevärd skillnad i sammansättning intill dikena jämfört med mitt mellan dem. På en bredd av 2 - 3 meter över varje dike uppgick klöverhalten till 80 - 90 %. Återstoden utgjordes till huvudsaklig del av timotej. Mellan dikena utgjorde klöverhalten uppskattningsvis 30 %. Timotejen hade här i ganska stor utsträckning ersatts med självsådda gräs.

Sörby, Järvsö. År 1953

Försöksvärd: Hemmansägare Jonas Andersson, Sörby, Lörstrand

Matj.: Mycket mullrik mjälig lättlera

Alv: Mjälig lättlera

Gröda: Havre

Avståndsförsök

Skördemetod II

Dikesavstånd 18 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	32.0	100
2	32.0	100
3	31.6 - 0.4	99
4	31.8 - 0.2	99
5	32.0	100

$m_{diff} = 0.81 \text{ dt/ha}$

Dikesavstånd 36 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	32.7	100
2	32.7	100
3	33.3 + 0.6	102
4	33.2 + 0.5	102
5	32.8 + 0.1	100
6	32.8 + 0.1	100
7	34.3 + 1.6	105
8	34.4 + 1.7	105
9	31.5 - 1.2	96
10	32.4 - 0.3	99

$m_{diff} = 1.19 \text{ dt/ha}$

Någon skördenedsättning mellan dikena har ej erhållits. Det synes därför ej föreligga någon skillnad i avkastning mellan de prövade dikesavstånden i årets försök.

Nederbörd: Överskott under februari. Underskott i mars. Betydande överskott under juli. Underskott i augusti och oktober.

Observationer: Några olikheter i upptorkning eller bärighet har ej framträtt under året.

Sörväna, År 1953

Försöksvärd: Hemmansägare Helmer Bodin, Sörväna, Delsbo

Matj.: Mullrik mjällera

Alv: Mellanlera - styv lera

Gröda: Havre

Avståndsförsök

Skördemetod II

Dikesavstånd 18 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	18.9	100
2	19.3 + 0.4	102
3	18.9	100
4	19.2 + 0.3	102
5	18.6 - 0.3	98

$$m_{\text{diff}} = 0.69 \text{ dt/ha}$$

Dikesavstånd 36 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	20.0	100
2	19.7 - 0.3	99
3	19.5 - 0.5	98
4	20.2 + 0.2	101
5	19.7 - 0.3	99
6	20.0	100
7	20.4 + 0.4	102
8	19.8 - 0.2	99
9	21.6 + 1.6	108
10	20.4 + 0.4	102

$$m_{\text{diff}} = 0.87 \text{ dt/ha}$$

Någon skördenssättning mellan dikena har ej erhållits. Det synes därför ej föreligga någon skillnad i avkastning mellan de prövede dikesavstånden i årets försök.

Nederbörd: Överskott under november, december och februari. Underskott i mars. Överskott under juli. Underskott i oktober.

Observationer: Några olikheter i upptorkning eller bärighet har ej framträtt under året.

Norra Veckebo. År 1953

Försöksvärd: Hemmansägare Per Brolin, Norra Veckebo, Färila

Jordart: Mjällera

Gröda: Vall II

Avståndsförsök

Försöket utlagt på en vanlig täckdikning. Det omfattar därför endast ett dikesavstånd.

Skördemetod II

Dikesavstånd 18 m

Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	69.2	100
2	73.5 + 4.3	106
3	71.9 + 2.7	104
4	72.6 + 3.4	105
5	71.0 + 1.8	103
6	73.4 + 4.2	106

$m_{diff} = 1.8$ dt hö/ha

Någon skördonedsättning mellan dikena har ej erhållits i försöket. Ett något större dikesavstånd torde därför under detta år ur avkastningssynpunkt ha givit en tillräckligt god dränering.

Nederbörd: Underskott i januari och mars. Betydande överskott under juni. Rekordartat överskott i juli. Underskott i oktober.

Observationer: Beståndet utgjordes till 80 % av klöver, återstoden var timotej. Ingen märkbar skillnad i beståndets sammansättning på olika avstånd från dikena.

Västernorrlands län

Ljustorps boställe, År 1953

Försöksvärd: Lantbr. John Eriksson, Rogsta prästbord, Ljustorp

Matj.: Måttligt mullhaltig mjällera

Alv: Mjällera

Gröda: Vall III

Avståndsförsök

Skördemetod I

	Skörd dt hö/ha	Rel.tal
Dikesavstånd 18 m	58.6	100
- " - 27 "	56.9 - 1.7	97
- " - 36 "	63.9 + 5.3	109

$m_{diff} = 4.31$ dt hö/ha

Skördemetod II

Dikesavstånd 18 m

Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel.tal
1	58.4	100
2	58.7 + 0.3	101
3	55.8 - 2.6	96
4	57.5 - 0.9	99
5	58.7 + 0.3	101

$m_{diff} = 0.96$ dt hö/ha

Dikesavstånd 27 m

Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel.tal
1	49.7	100
2	50.1 + 0.4	101
3	49.5 - 0.2	100
4	48.0 - 1.7	97
5	48.4 - 1.3	97
6	48.4 - 1.3	97
7	48.4 - 1.3	97

$m_{diff} = 1.8$ dt hö/ha

<u>Dikesavstånd 36 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	59.7	100
2	59.0 - 0.7	99
3	61.2 + 1.5	103
4	59.2 - 0.5	99
5	60.5 + 0.8	101
6	60.1 + 0.4	101
7	60.1 + 0.4	101
8	59.8 + 0.1	100
9	61.0 + 1.3	102
10	60.3 + 0.6	101

$m_{diff} = 1.7$ dt hö/ha

De utslag som erhållits enligt skördemetod I ligger inom felgränserna och får ej tillmätas större betydelse.

Skördemetod II har ej givit några skördenedsättningar mellan dikena. Det synes därför ej föreligga någon skillnad i avkastning mellan de prövade dikesavstånden i årets försök.

Nederbörd: Överskott under november. Underskott i januari. Överskott under februari. Underskott i maj, juli och oktober.

Observationer: Några olikheter i upptorkning eller bärighet har ej framträtt.

Stornäset. År 1953

Försöksvärd: Stornäsets jordbruk, Alnö

Matj.: Mullhaltig mo

Alv: Mo

Gröda: Vall III

Avståndsförsök

Skördemetod II

<u>Dikesavstånd 18 m</u>		
Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	70.7	100
2	68.5 - 2.2	97
3	65.9 - 4.8	93
4	63.8 - 6.9	90
5	63.1 - 7.6	89

$m_{diff} = 3.0$ dt hö/ha

Dikesavstånd 36 m

Parc, nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	84,1	100
2	82,5 - 1,6	98
3	79,8 - 4,3	95
4	75,9 - 8,2	90
5	75,1 - 9,0	89
6	67,8 - 16,3	81
7	66,1 - 18,0	79
8	61,2 - 22,9	73
9	59,8 - 24,3	71
10	55,8 - 28,3	66

$m_{diff} = 3,7$ dt hö/ha

Skördenedsättningar mellan dikena har erhållits på båda dikesavstånden. För det mindre avståndet föreligger tendens till statistiskt säkert utslag. Beträffande det större avståndet är försökets tillförlitlighet ej fullt tillfredsställande. I mittområdet mellan dikena på det ena av de i försöket ingående två 36 - meters avstånden, har skador orsakats genom traktortransporter. Detta har påverkat skördevärdena på parcellerna 6 - 10. De anger alltså för låga värden. Av den oskadade delen av försöket med detta dikesavstånd framgår det emellertid, att det oavsett detta föreligger en ganska markerad skördenedsättning mellan dikena.

Med de utslag som erhållits i årets försök synes det mindre dikesavståndet vara att föredraga.

Nederbörd: Överskott under november - februari. Underskott i mars och maj. Överskott under september. Underskott i oktober.

Observationer: Vallbeståndet utgjordes av ca 5 % klöver, timotej återstoden. Några olikheter i upptorkning eller bärighet har ej framträtt under året.

Västerbottens län

Hällfors. År 1953

Försöksvärd: Hemmansägare Georg Sandin, Hällfors, Vännäs

Matj.: Måttligt mullhaltig lerig mo

Alv: Svagt lerig mo

Gröda: Vall I

Avståndsförsök

Skördemetod II

Dikesavstånd 20 m

Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	45.5	100
2	42.3 - 3.2	93
3	46.2 + 0.7	102
4	46.8 + 1.3	103
5	47.2 + 1.7	104

$m_{\text{diff}} = 1.06$ dt hö/ha

Dikesavstånd 40 m

Parc. nr från dike	Skörd dt hö/ha	Rel. tal
1	44.8	100
2	44.7 - 0.1	100
3	43.9 - 0.9	98
4	44.4 - 0.4	99
5	46.8 + 2.0	105
6	47.3 + 2.5	106
7	49.6 + 4.8	111
8	48.0 + 3.2	107
9	47.2 + 2.4	105
10	45.6 + 0.8	102

$m_{\text{diff}} = 2.32$ dt hö/ha

Någon skördenedsättning mellan dikena har ej erhållits. Det synes därför ej föreligga någon skillnad i avkastning mellan de prövade dikesavstånden i årets försök.

Nederbörd: Betydande överskott i november och december. Överskott under februari - maj. Betydande överskott i juli. Rekordartat överskott under augusti. Sammanlagt nederbördsöverskott under året 396 mm. Normalnederbörden utgör 453 mm.

Observationer: Fältet ~~torade~~ torade upp jämnt och utan märkbara skillnader mellan olika dikesavstånd. Vallbeståndet utgjordes av lika delar klöver och timotej. Beståndets sammansättning var densamma intill dikena och mitt mellan dem.

Norrbottens län

Vojakkala, År 1953

Försöksvärd: Tornedalens lantmannaskola, Bäverbäck

Matj.: Mullhaltig lerig mo - lerig sand

Alv: Lerig mjäla

Gröda: Korn

Avståndsförsök

Skördemetod II

Dikesavstånd 20 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	16,5	100
2	16,3 - 0,2	99
3	15,1 - 1,4	92
4	16,0 - 0,5	97
5	17,3 + 0,8	105

$m_{\text{diff}} = 0,98 \text{ dt/ha}$

Dikesavstånd 40 m

Parc. nr från dike	Skörd dt/ha	Rel. tal
1	19,6	100
2	21,0 + 1,4	107
3	18,2 - 1,4	93
4	20,8 + 1,2	106
5	20,2 + 0,6	103
6	20,1 + 0,5	103
7	17,3 - 2,3	88
8	19,5 - 0,1	100
9	17,8 - 1,8	91
10	20,6 + 1,0	105

$m_{\text{diff}} = 1,44 \text{ dt/ha}$

Någon skördenedsättning mellan dikena har ej erhållits. Det synes därför ej föreligga någon skillnad i avkastning mellan de prövade dikesavstånden i årets försök.

Nederbörd: Underskott i juni och juli. Betydande överskott under augusti. Underskott i oktober.

Observationer: Några olikheter i upptorkning eller bärighet har ej kunnat iakttagas under året.

SAMMANSTÄLLNING AV FÖRSÖKSRESULTATEN

För att underlätta en överblick av årets försöksresultat lämnas en kort sammanfattning av resultaten i de försök som skördats enligt skördemetod II, vilket är huvudparten av avståndsförsöken. Djupförsöken är ej av så stort antal, att en sammanställning av resultaten för ett enskilt år är motiverad.

Skörderesultaten

Med ledning av skördenedsättningens storlek mellan dikena har såsom av det föregående framgått för varje försök gjorts vissa beräkningar över om en ökning eller minskning av det prövade dikesavståndet synes önskvärd. Härvid har anläggningskostnaden per meter grenledning beräknats till 1.60 kronor. Amorteringstiden har antagits till 30 år och räntesatsen till 4 procent. Med ett litet tillägg för underhåll kommer därvid årskostnaden per meter grenledning att uppgå till 9 öre.

De resultat som dessa beräkningar givit har sammanställts i tabell 1. I försöken ingår i regel det dikesavstånd, som normalt användes vid täckdikning på ifrågavarande jord, i tabellen betecknat "enkelt dikesavstånd" samt därjämte även ett avstånd, som är dubbelt så stort som detta, vilket betecknats med "dubbelt dikesavstånd". Försöken har uppdelats i följande tre grupper:

Grupp 1. Antalet fall där ett mindre dikesavstånd än det "normala" med hänsyn till skördenedsättningens storlek synes önskvärd.

Grupp 2. Antalet fall där ett större dikesavstånd än det "normala" synes ge en tillräckligt god dränering.

Grupp 3. Antalet fall där ett större dikesavstånd än dubbla det "normala" synes ge en tillräckligt god dränering.

Tabell 1

Grödor	"ENKELT DIKESAVSTÅND"			"DUBBELT DIKESAVSTÅND"	
	Antal försök	Grupp 1	Grupp 2	Antal försök	Grupp 3
Höstsådda	16	2	13	13	4
Vårsådda	30	0	27	17	10
Vallar	15	0	14	12	8
Summa	61	2	54	42	22
Procent		3	89		52

Såsom framgår av tabellen har under rubriken "enkelt dikesavstånd", där antalet försök sammanlagt är 61, för samtliga grödor endast i ett par fall erhållits så stor skördenedsättning mellan dräneringsledningarna att en minskning av dikesavståndet skulle vara motiverad. I 80-90 procent av fallen synes det möjligt med en ökning av avståndet. Ser man på försöksresultaten under rubriken "dubbelt dikesavstånd", där antalet försök är 42 stycken, finner man, att en ökning av avståndet fortfarande synes möjlig i omkring 50 procent av fallen.

Upptorkning och bärighet

Bedömningen av dräneringsbehovet får emellertid ej ske enbart med hänsyn till avkastningen, eftersom alla effekter av dräneringen icke registreras i grödan. I tabell 2 har därför gjorts en sammanställning av observationer rörande upptorkningen under våren och bärigheten i samband med skörd och höstplöjning.

Tidigt under våren kan man i regel konstatera en skillnad i upptorkning mellan "enkelt" och "dubbelt" dikesavstånd, såvida icke nederbörden varit särskilt låg. Skillnaderna har emellertid ofta utjämnats till tiden för ett normalt vårbruk. Tabell 2 anger därför om några olikheter i upptorkning kunnat observeras mellan "en-

kelt" och "dubbelt" dikesavstånd vid denna tidpunkt. Ifråga om bärigheten gäller jämförelsen vid tiden för skörd och höstplöjning.

Tabell 2

Tabellen anger det antalet fall, då någon skillnad i upptorkning respektive bärighet ej observerats mellan "enkelt" och "dubbelt" dikesavstånd.

a) Upptorkning vid tiden för ett normalt vårbruk,

Grödor	Antal försök	Därav med ingen skillnad i upptorkning
Höstsådda	14	13
Vårsådda	25	24
Vallar	<u>14</u>	<u>14</u>
Summa	53	51
Procent		96

b) Bärighet vid skörden,

Grödor	Antal försök	Därav med ingen skillnad i bärighet
Höstsådda	13	11
Vårsådda	25	18
Vallar	<u>-</u>	<u>-</u>
Summa	38	29
Procent		76

c) Bärighet vid höstplöjningen,

Grödor	Antal försök	Därav med ingen skillnad i bärighet
Höstsådda	7	5
Vårsådda	15	11
Vallar	<u>1</u>	<u>1</u>
Summa	23	17
Procent		74

Det framgår av tabellen, att det i så gott som samtliga fall ej observerats några nämnvärda skillnader i upptorkning vid tiden

för vårbruket. De siffror som här angivits är givetvis något osäkra särskilt beträffande observationerna i vallar och höstsådda grödor. Man torde dock kunna utgå ifrån, att mera påtagliga skillnader i upptorkning blivit rapporterade. Då det gäller bärigheten vid skörd och höstplöjning anger tabellen, att det ej föreligger någon skillnad i ca 75 procent av fallen.

Vid närmare granskning finner man, att observerade olikheter i upptorkning och bärighet till övervägande del framkommit i försök inom de nederbördsrikare trakterna i västra Sverige, d.v.s. i Göteborgs- och Bohus län, Älvsborgs län, Värmlands län samt Skaraborgs län.

Så är för övrigt även fallet med belägenheten av flertalet försök, som uppvisar en mera markerad skördenedsättning mellan dikena.

Innehållsförteckning

Inledning	sid.		sid.
Nederbördsförhållandena under försöksåret	3	<u>Älvsborgs län</u>	
Resultat av enskilda försök	4	Assmundstorp ..... avst.	38
		Forstena .. avst. o djup	39
		Hede säteri ..... avst.	41
<u>Stockholms län</u>		<u>Skaraborgs län</u>	
Husby By ..... avst.	4	Bränneberg ..... avst.	42
Krogsta ..... - " -	5	Gunnarstorp avst. o djup	39
<u>Uppsala län</u>		Holmen ..... avst.	45
Håga ..... avst.	6	Lanna I ..... djup	46
Marsta .... avst. o djup	7	Lanna II ..... - " -	47
St. Kil ..... avst.	8	Maggården I ..... avst.	48
Norrby prästgård , - " -	9	Maggården II ..... - " -	48
<u>Södermanlands län</u>		Ryholm ..... - " -	49
Edoby ..... avst.	11	Stensfält ..... - " -	49
Gärdesta ..... - " -	12	Stommen ..... - " -	51
Humlekärr ..... - " -	13	Sötåsen ..... - " -	52
Törsta ..... - " -	14	Tyskagården ..... - " -	53
Vallby prästgård , - " -	15	Vrå Nolg. .. avst. o dj.	54
<u>Östergötlands län</u>		Vrå Nolg. .... stamdkn.	55
Bjursby ..... avst.	17	Värings prästgård .djup	56
Fullerstad ..... - " -	18	Värsås prästgård , avst.	57
<u>Jönköpings län</u>		<u>Värmlands län</u>	
Lidhult ..... avst.	19	Apertin ..... avst.	58
<u>Kalmar län</u>		Kvarntorp ..... - " -	59
Åkerum ..... avst.	20	Lindesnär ..... - " -	60
<u>Gotlands län</u>		Uddeholm ..... - " -	61
Lyrungs ..... avst.	22	<u>Örebro län</u>	
Lövsta ..... - " -	23	Falkenä ..... avst.	63
<u>Blekinge län</u>		<u>Västmanlands län</u>	
Hammarby ..... avst.	24	Bengtstbo ..... avst.	65
<u>Kristianstads län</u>		Norrby prästgård , - " -	66
Ausås ..... avst.	25	Sörby ..... - " -	67
Tranarp ..... - " -	26	Väster-Säby ..... - " -	68
Övragård .. avst. o djup	27	<u>Kopparbergs län</u>	
<u>Malmöhus län</u>		Kloster .... avst. o dj.	69
Lydinge ..... avst.	29	Spisbo ..... avst.	70
Lönhult ..... - " -	30	<u>Gävleborgs län</u>	
Nybo gård ..... - " -	31	Hallsta ..... avst.	72
Svalöv ..... - " -	31	Sörby(Järvsö)..... - " -	73
Svenstorp ..... - " -	32	Sörvana ..... - " -	74
<u>Hallands län</u>		Norra Veckebo .... - " -	75
Fröllinge ..... avst.	34	<u>Västernorrlands län</u>	
<u>Göteborgs & Bohus län</u>		Ljustorp ..... avst.	76
Ledum ..... avst.	35	Stornäset ..... - " -	77
Tingvall ..... - " -	36	<u>Västerbottens län</u>	
		Hällfors ..... avst.	79
		<u>Norrbottnens län</u>	
		Vojakkala ..... avst.	80
		Sammanställning av försöks- resultaten	81